

Otrdiena ● 2013. gada 15. oktobris ● Nr. 80 (8579)

CENA abonentiem Ls0,33 - 0,47EUR
tirdzniecībā Ls0,38 - 0,54EUR

Mazpulcēni Balkanos 4.

Īsziņas

Bezdarbnieki kopš deviņdesmitajiem

Kopš 1993.gada jeb 20 gadus bezdarbnieku statusā Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) uzskaitē ir 17 cilvēki. Gandrīz visi ilggadējie bezdarbnieki reģistrēti Latgalē, tostarp NVA Balvu filiālē (Baltinavā). Starp bezdarbniekiem 9 ir sievietes (vecumā no 51 līdz 61 gadam) un 8 vīrieši (vecumā no 41 līdz 61 gadam). Trijumi no viņiem ir invaliditāte. Septiņiem ir zema vai vispār nav valsts valodas prasmes, sešiem - pamatizglītība, pieciem - vispārējā vidējā izglītība, sešiem - profesionālā vai arodizglītība. Visilgstošāko bezdarbnieku iepriekšējā nodarbošanās bija gadījuma darba strādnieks, paligstrādnieks, būvstrādnieks, lopkopis, traktora vadītājs, slaucējs, apkopējs un laukkopis.

Šodien – Baltā spieķa diena

15.oktobrī visā pasaule, tostarp Latvijā, atzīmē Starptautisko Baltā spieķa dienu, kad sabiedrību informē par redzes invalidiemi, viņu vajadzībām un problēmām. Neredzīgi cilvēki spēj būt neatkarīgi un līdzvērtīgi sabiedrības locekļi, un baltais spieķis kļuvis par vienīgo un vispārātzito neredzīgo un vājredzīgo cilvēku paziņšanas zīmi. Aicinām ikienu atcerēties un iegaumēt, ka baltais spieķis ir arī kā neredzīgo zaļā gaisma luksoforā un brīdinājuma zīme transportlidzekļu vadītājiem. Redzes invalidam to paceļot, autovadītājiem jāapstājas arī vietās, kur nav gājēju pārejas.

Iespēja futbolistiem

Balvu Sporta centrs aicina līdz 25.oktobrim pieteikties Balvu novada atklātajam čempionātam telpu futbolā. Komandu pārstāvju sapulce notiks 25.oktobrī pulksten 18 Balvu Sporta centrā, Sporta ielā 8. Sporta centra vadītājs Edgars Kalva informē, ka šogad īpašas balvas plānotas Balvu novada un pagastu labākajām komandām!

Iesvētīši Brāļu kapus

16.oktobrī pulksten 12.45 Rugājos notiks atjaunoto Brāļu kapu svinīga iesvētīšana.

Nākamajā
Vaduguns

- Sadraudzības vakars
Briežuciema un Vectilžas pensionāri svētkus svin kopā

- Pielikst komunikācijas
Sapulcēm jābūt biežāk

Motosportisti noslēdz sezonu

Mūsu labākie sportisti. Baltinavietis Elvis Bartkevičs šosezon Latvijas čempionātā izcīnīja 1.vietu, bet balvenietis Lauris Eizāns – 2.vietu. Svētdien "Baltā Brieža" trasē cīnījās 39 sportisti.

Svētdien Viļakas "Baltā Brieža" mototrasē notika sezonas noslēguma treniņsacensības "Atvadas no vasaras 2013". Jāpiebilst, ka virtuālā motosportista seansa turpināsies vēl vismaz visu oktobi, jo šodien, 15.oktobrī pulksten 10 Balvu Novada muzejā atklās fotoizstādi "Mazo rokās lielie darbi", kurā apkopotas Agneses un Antras Eizānu fotogrāfijas par mūsu motosportistu gaitām dažādās mototrasēs.

Veiksmīga šī vasara izrādījās baltinavietim Elvim Bartkevičam, kurš sezonu noslēdza kā Latvijas čempions "Iesācēju" klasē. Jautāts, kuras no šīs sezonas sacensībām šķitušas vissarežītākās, jaunietis atzina, ka liktenīgā gonka bijusi tieši "Baltajā Briedī". "Tā pavēra iespēju kļūt par čempionu, kaut gan kvalifikācijas braucienā man bija tikai piektais labākais rezultāts. Acīmredzot, kā saka, mājās pat sienas palīdz, jo uzvara neizpalika," secina Elvis. Čempionāta tituls jaunajam sportistam paver iespēju nākamgada startēt augstākā klasē – "Amatieros 18+" un "MX2". Tincināts, vai pieņems izaicinājumu, E.Bartkevičs atzina, ka noteikti tieksies uz augšu. "Tomēr bez darba nekas nenāk," piebilda puisis. Līdzīgās domās ir Elyja tētis Guntars Bartkevičs. Viņš, tāpat kā liela daļa sportistu vecāku, vienmēr ir līdzjutēju pulkā. G.Bartkevičs nešaubās, ka tas vieno ģimenes. Arī motosporta biedrības "Motokruīzs" vadītājs Ēriks Eizāns ir pārliecīnāts, ka, esot visai ģimenei kopā dažāda mēroga sacensībās un turot ikšķus par savējiem, ģimenes saites nostiprinās. Jautāts, kāpēc viņa vadītā biedrība nolēma noorganizēt noslēguma pasākumu "Baltajā Briedī", Ē.Eizāns paskaidroja, ka tamlīdzīgas

treniņsacensības organizē jau trešo gadu: "Pirmkārt, lai popularizētu šo sporta veidu. Otrkārt, taciņa ir jāiemīn. Nākamgad Viļakas trasē gaidāmi divi vērienīgi pasākumi – šeit notiks Latvijas čempionāts daudz augstākā līmenī, kas paredz gan sponsoru, gan pasaules elites sportistu piesaisti. Tāpat ceru, ka Viļakā atgriezīsies retro motokross. Tiesa, vēl nav zināms, vai tas būs kā Latvijas, vai Baltijas čempionāts."

Lielisku rezultātu šosezon uzrādīja arī vienpadsmītgadīgais Lauris Eizāns, kurš Latvijas čempionātā "Kvadri 100" klasē ierindojās 2.vietā. Viņš ir appnēmības pilns arī nākamgad startē jebkurās sacensībās. Šogad Laurim bija ieplānots brauciens pat uz Angliju, tomēr pēdējā brīdi, kad biljetes jau bija iegādātas, sacensības atcelā. "Angļi nobijās, uzzinot, ka atbrauks latvieši Eizāni un igaunji Ādamsoni," joko Laura mamma Antra Eizāne. "Baltajā Briedī" svētdien startēja arī balvenieši Agris Apinis un Artūrs Salmanis. Mūsu novadnieks A.Salmanis šobrīd dzīvo un strādā Rīgā. Viņš Viļakā devās ar visjaudīgāko moci. Tincināts, kā izdodas savaldīt spēkratu ar 450 cm³ motoru, jaunietis atjokoja, ka nemaz tik traki nav. "Būtiski ir trenēties un nenolaist rokas. Ceru, ka arī nākamgad būšu Viļakā," solīja Artūrs. Motosportisti skatītājiem sarūpēja neviltotu gandarijumu. Piemēram, tilžēniņš Pēteris Zvaigznons, kurš Viļakā ieradās ar mopēdu, atklāja, ka šajā pusē nav bijis 30 gadus: "Te viss ir mainījies, viss noorganizēts profesionāli augstā līmenī." Arī gulbenietis Aivars Breds, kura dēls Atis startēja "Kvadri" klasē, zināja teikt, ka "Baltā Brieža" trase, kāda tā bija pirms 30 gadiem, nav salīdzināma arī šobrīd esošo. "Malači, tā tik turpināt!" viņš vēlēja.

E.Gabranovs

Godina
skolo-
tājus.

6. lpp.

Andžejs no
"Mežadruvas"
ir kuplas
ģimenes
atvase.

8. lpp.

Vārds žurnālistam

Bez prieka nevar dzīvot. Šī atziņa - sena un zināma, - ik pa laikam jaagtādina mums ikvienam. To atcerējosi Skolotāju dienas pasākumos Viļakā un Balvos, kad, skatoties fotogrāfijas, redzēju smaidošas un laimīgas sejas. Nemanot sāku smaidit arī pati, jo prieks vairo prieku. Šķita, ka darbdienu steiga un haoss sakārtojies apbrīnojami skaistā puzlē. Būtu mulķīgi neļauties baudīt brīdi, kurā viss ir vienkārši lieliski. Ziedi, skaisti tēri, frizūras, dāvanas, kolēgu apsveikumi, labi vārdi... Vienmēr esmu apbrīnojusi skolotājus un domājusi, cik daudz zināšanu, spēka, pacietības viņiem vajag ikdienas gaitās. Atceros, kā pēc maniem blēnu darbiem Bērzpils vidusskolā audzinātāja Zukule ar mani runāja tā mierīgi, mierīgi, līdz kļuva kauns darīt viņai pāri. Būtu bārusi, būtu spurojusies preti. Tik ļoti gribas, lai mūsu skolotājiem pietiktu labestības un prieka, kas laikam ir ipaša gudrība. Lai pietiktu, klasē ienākot un no tās izejot, lai pietiktu mājās, gimeni samīlojot. Man raksturīgākā izjuta ir sajūsmu esmu nodzīvojusi abas brīvdienas, baudot svētkus, sau-lainā rudens dabas gleznas un labu cilvēku klātbūtni. Lai vairojas prieks!

Zinaida Logina

Latvija

Domā par kultūras ministra amata kandidātu.

Kultūras ministra amatam plānots virzīt pašreizējo Latvijas Nacionālā kultūras centra direktori Daci Melbārdi, bet gala lēmums šajā jautājumā vēl būs jāpieņem VL-TB/LNNK valdei. Melbārde patlaban nav nacionālās apvienības biedre. Viņa ieguvusi maģistra grādu sabiedrības vadībā Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultātē, kā arī mākslas maģistra grādu Kultūras akadēmijā kultūras teorijas, administrācijas un vēstures specialitātē.

Valūtas maiņas punktos veidojas rindas. Drīzumā gaidāmā latu nomaiņa pret eiro veicinājusi klientu pieplūdumu valūtas maiņas punktiem. Tikai daži rindā stāvētāji atklājuši, ka valūtas maiņas punktā ieradušies ar vēlmi samainīt kādu citu valūtu bez eiro. Vairums neslēpa, ka viņu gaidīšanas mērķis ir tieši Eiropas vienotā valūta.

Rīkojumu uzskata par nelikumīgu. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) pašvaldībās negrasās veikt auditu, bet gan tikai iegūt informāciju. Latvijas Lielo pilsētu asociācija vērsusies pie Ministru prezidenta Valda Dombrovska ar lūgumu apturēt VARAM rīkojumu par audita veikšanu pašvaldībās, jo uzskata šādu rīkojumu par nelikumīgu.

Uzvar Iecava un Liepāja. Šī gada konkursā "Eiropas Gada pašvaldība" uzvarētāji ir Iecavas novads un Liepājas pilsēta. Uzvarētājas nominācijā "Pašvaldība kultūrai" ir Valmieras pilsēta un Talsu novads. Uzvarētājas nominācijā "Pašvaldība integrācijai un iekļaušanai" ir Jelgavas pilsēta un Kandavas novads. Par labāko "Pašvaldību vese-lībai" kļuvušas Jērmalas pilsēta un Siguldas novads. Uzvarētājas nominācijā "Pašvaldība Eiropas Savienības vērtību popularizēšanai" ir Amatas novads un Rēzeknes pilsēta.

Slimnīcu fondi pārtiek no farmācijas kompāniju ziedojuumiem. Pie Rīgas Austrumu un Paula Stradiņa kliniskās universitātes slimnīcas strādā šo slimnīcu ārstu dibinātas un vadītas nevalstiskas organizācijas. Lielāko daļu finansējuma tām izdodas piesaistīt tieši no zāļu un medicīnās preču ražotājiem un pārdevējiem, kuru bizness savā ziņā ir atkarīgs arī no ārstniecības iestādēm. Tā Austrumu slimnīcas atbalsta fondam pērn ziedojumos izdevies piesaistīt 73 198 latus, bet Stradiņa slimnīcas attīstības biedrībai – 45 171 latus.

Nomās automašīnas. Pārtikas un veterinārais dienests (PVD) turpmākos trīs gadus par 550 559 latiem nomās 77 vieglās automašīnas. Kā biznesa portālu "Nozare.lv" informēja PVD pārstāve Anna Joffe, automobiļi galvenokārt tiks lietoti PVD vienpadzīt teritorīlajās struktūrvienībās, lai dienesta inspektori, veicot pārtikas aprites, kā arī dzīvnieku veselības un labturības pārbaudes, varētu nokļūt attiecīgajos objektos.

(Zinās no portāliem www.delfi.lv, www.tvnet.lv, www.apollo.lv)

Iepazīstina ar velosipēdu vēsturi

Aizvadītajā nedēļā vairāk nekā 30 Latvijas skolās programmas "Iespējamā misija" akcijas "Iedvesmo mācīties" ietvaros viesojās ipaši viesi. Piektdien vēstures stundu ar nosaukumu "Velosipēdu vēsture un restaurācija" Balvu Valsts ģimnāzijas 11. klasēm vadīja 20. gadsimta sākumā slavenās velosipēdu rūpniecības ipašnieka Gustava Ērenpreisa brāla mazmazdēls Toms Ērenpreiss.

Pēc tam, kad 20. gadsimta 20. gados Gustavs Ērenpreiss savā rūpniecībā sāka ražot pirmos velosipēdus "Ērenpreiss", tie iekaroja popularitāti ne vien visā Baltijā, bet arī Austrumeiropā. Diemžel Otrā pasaules kara laikā fabrika izpostīja un velosipēdu ražošanu Latvijā pārtrauca.

Gustava Ērenpreisa brāla mazmazdēls Toms Ērenpreiss jau kopš mazotnes jutu savu piederību velosipēdiem un savu pirmo senlaiku velosipēda atjaunošanu patstāvīgi veica 12 gadu vecumā. 2006. gadā Toms atvēra savu "Ērenpreiss" velosipēdu restaurācijas darbnīcu, kurā līdz šim brīdim restaurēti vairāk nekā 100 veclaiku pilsētas velosipēdi, lielākoties – aptuveni 100 gadus veci braucamrīki. Redzot pieaugošo interesiju par divrītiem, Toms sāka lolot sapni par savu, jaunu "Ērenpreiss" velosipēdu ražošanu, liekot lietā astoņu restaurācijas gadu laikā uzkrātās prasmes un zināšanas. Un nu kopš 2012. gada sākuma, pēc 70 gadu pārtraukuma, ielās atkal izbrauc jauni, Latvijā tapuši "Ērenpreiss" velosipēdi.

"Kad man kā "Iespējamās misijas" skolotājai piedāvāja iespēju uzaicināt Tomu Ērenpreisu novadīt mācību stundu,

Stāsta un rāda. Toma Ērenpreisa stāstijumu vēl interesantāku darīja demonstrētie senlaicīgo velosipēdu attēli.

du, nekavējoties piekritu. Skolēnus ieinteresēja šī iespēja, un izrādījās, ka vienai mūsu skolnieci pat pieder "Ērenpreiss" firmas velosipēds," atklāja skolotāja Liga Andersonē.

Stundā jaunieši uzzināja daudz jauna par velosipēda pirmsākumiem, tā izgudrošanu un evolūciju gadu gaitā, sācot no smagajiem koka divrītiem jeb drezīnām, ko franču aristokrāti izmantoja izklaidēm, līdz pat velo – lidmašīnām, ko izgudroja brāļi Raiti. T. Ērenpreiss pastāstīja par velosipēdu modelu daudzveidību, šīs industrijas uzplaukumu pēc Pirmā pasaules kara, kad Latvijā velosipēdu ražoja 5 lielas fabrikas un aptuveni 35 mazas manufaktūras, kā arī industrijas norietu padomju laikos.

Viņš atklāja skolēniem arī ceļu, pa kuru nonācis līdz velosipēdu ražošanai. Savukārt uz jautājumu, vai uzskata sevi par

veiksmīgu cilvēku, T. Ērenpreiss atbildēja: "Nepastāv veiksmīga cilvēka formula. Viss ir tikai galvā. Ir ļoti daudz jastrādā, lai kaut ko sasniegstu. Taču galvenais ir aistrast isto mērķi, izvēlēties darīt to, kas pašam patik." Stundas beigās viņš novēlēja skolēniem mācīties *lidot*. Savukārt BVĢ direktore Inese Paidere pateicībā par novadīto stundu pasniedza T. Ērenpreisam skolas simbolu - māla pūcīti.

11.c klases skolnieks Endijs Duļbinskis atzina, ka stāstijumu par velosipēdu vēsturi klausījies ar lielu interesiju, jo divrītenim viņa dzīvē ir liela nozīme. "Jau piecus gadus trenējos, braucot ar "BMX" velosipēdu, un nākamgad plānoju startēt arī Latvijas mēroga "BMX" sacīkstes," atklāja Endijs. Turklāt puisis renovē divrīteņus gan sev, gan draugiem.

I.Tušinska

Pieredzi lūkojot

Iepazīst lauku saimniecības

Aizvadītajā piektdienā Rugāju novada lauksaimnieki devās pieredzes braucienā uz Kārsavas novada Malnavas un Mežvidu pagastiem, kā arī Rēzeknē apskatīja Latgales vēstniecību "Gors".

Zemnieku saimniecībā "Ozoliņi" lauksaimnieki vēroja salmu smalcināšanas-briketēšanas iekārtu. Saimnieks Arturs Grišulis aptuveni 200 ha zemes platībā audzē graudaugus. Salmu briķešu ražošanā izmanto galvenokārt sausus kviešu un rudu salmus, savukārt iekārtas darbināšanai - elektroenerģiju.

Zemnieku saimniecībā "Āres" nodarbojas gan ar cūkkopību, gan aitkopību, gan dārzeni un graudaugu audzēšanu, gan putnkopību un citām lauksaimniecības nozarēm. Tā teikt – no visa par drusciņai.

Maiznīcā "Dzīles" nav aizmirstas senču maizes cepšanas tradīcijas. Tur piedāvā dažnedažādus maizes kāpīpus ar saulē kaltētiem tomātiem, papriku, ķirbju sēklām, rozīnēm, dzērvenēm un citām piedevām. Saimniece, kas pēc izglītības ir grāmatvede, maizes cepšanai pievērsās pirms diviem gadiem. "Dzīles" ikviens interesents var arī pats piedalīties maizes, picas, tortes vai cita kāruma cepšanā. Rugāju novada lauksaim-

Pie gaļas kūpinātavas. Z/s "Āres" nodarbojas ne tikai ar cūkkopību, bet arī ar gaļas kūpināšanu. Saimniece atzina, ka ideja par kūpinātavu radās laikā, kad sīvēnu realizācija neatmaksājās.

niekiem bija iespēja degustēt un iegādāties dažādu veidu maizi, kā arī baudīt saimnieces gardi pagatavoto grūbu putru un ābolu pīrāgu.

Bioloģiskajā saimniecībā "Tiravoti" nodarbojas ar Simentāles un Šarole Šķirnes gaļas lopu audzēšanu. Lauksaimnieki ganībās vēroja aptuveni 100 gaļas lopus, klausījās saimnieka stāstījumā un uzdeva interesējošus jautājumus. Saim-

niecībā rekonstruēta vecā ferma, darbos palīdz trīs strādnieki. Šķirnes lopi (Šarole un Simentāles zīdītājgovis atsevišķi) gan ziemā, gan vasarā lielākoties uzturas ārā, aploki apstiepti aptuveni 60 ha zemes platībā. Saimnieks atzina, ka nākotnē gaļu lopu skaitu saimniecībā plāno palielināt, lopus realizē lielākoties uz Turciju.

A.Socka

Foto - A.Socka

Vai skolēnu formu ieviešana Balvu Valsts ģimnāzijā ir attaisnojusies?
Viedokļi

Meklējam atbildes un mācāmies

INESE PAIDERE, Balvu Valsts Ģimnāzijas direktore

Formu ieviešana ģimnāzijā noteikti sevi attaisnojusi. Ja sākumā cerēju, ka formas pasūtīšanai puse skolēnu, tad prakse liecina, ka šis skaitlis ir ievērojami lielāks. No visas skolas skolēniem vienotu apgārbu neiegādājās 39 bērni - šis fakts pārspējis visas manas cerības skolas formu pasūtīšanas ziņā. Turklāt kopskats un koptēls arī ir ļoti labs - gan man, gan skolēniem patīk krāsa un tas, kā izskatās simbols - pūcīte.

Taču viena lieta ir pasūtīt formas, bet otra - likt skolēniem tās nēsāt. Tas ir nākamais lielais darbs, kas notiks sadarbībā ar vecākiem. Tagad skolā noteikta kārtība, ka formas nēsā ikdienu, bet piektienas ir brīvās dienas, kad skolēni ģērbjas, kā grib. Bet ir arī patīkami izņēmumi. Piemēram,

pagājušajā piektienā 90% 11.c klases skolēnu stundās sēdēja formas tērpā. ļoti apzinigi ir septīto klašu skolēni - visas trīs klases 100% pasūtījušas formas elementus. Domāju, skolas formas ieviesīsim trijos gados, un tas notiks pakāpeniski, nākot kāt arī jaunām septītajām klasēm. Svarīgi, lai skolēni, pārejot no pamatskolas uz ģimnāziju, pienem ideju, ka mums ir vierots apgārba elements.

Sobrid skolā ir pārejas periods, kas rādes ar apkures pieslēgšanu piecos ciklos. Ir diezgan auksts, un visi staigājam jakās, tāpēc nedrīku teikt, ka formas jānēsā obligāti. Taču prieč, ka arī šajā sarežģītajā situācijā ir skolēni, kuri zem biezajām jakām pamanās pavilk formas jaku vai vestīti.

Āoti labs žests ir arī tas, ka jau 20 ģimnāzijas skolotāji pasūtījuši formas tērpā elementus, tādējādi radot vienlīdzīgāku attieksmi starp sevi un skolēniem. Ir pedagozi, kuri vesti nēsā diendienā. Pati ar formas kvalitāti esmu apmierināta. Mazgāju to ar rokām aptuveni 30-40 grādu temperatūrā un secināju, ka jaciņa nedaudz mainīja krāsu. Taču jāatceras, ka tā ir vilna, un ar vilnas izstrādājumiem tā medz notikt. Dažu skolēnu mammai formas mazgājušas veļas automātā, un nekas slikts nav noticis. Savukārt vecākiem, kuri satraucas, ka vestes vai jakas saveļas, jāatceras, ka tā ir vilna, tādējādīgi jāiegādājas speciālais rullītis vilnas izstrādājumiem.

Jājūnā par mīnusiem, tad viens no tādiem ir tas, ka firma pasūtījumu visiem vecākiem nepiegādāja laikā. Līdz ar to 2.septembrī formas vēl nebija saņēmuši 85 bērni, kas ir trešdaļa no visiem skolēniem.

Tas ir diezgan liels skaitlis.

Šis ir pirmais gads, kad ģimnāzijā ievieštas vienotas formas, tādējādīgi mācāmies mēs visi un atbildes uz daudzajiem jautājumiem rodam tikai nēsāšanas procesā. Viena skolēna mamma saka, ka apgārbs plūk, otrs apgalvo, ka nē. Viena uzskata, ka rullīti vajag, otrs, ka nekas nepūkojas.

Ne visi vecāki var atlauties par jaku samaksāt 38 latus, bet par vesti - no 12 līdz 17 latiem, tādējādīgi esmu gandarīta, ka papildus ir iespēja izvēlēties arī T-kreklus vai polo kreklus, kas izmaksā salīdzinoši lētāk. Turklāt pašreizējā pieredze liek domāt, ka nākotnē visticamāk pāriesim uz vestēm. Tam ir vairāki apsvērumi. Viens no tiem - finansiālais, jo maksāt par jaku 38 latus visi nevar atlauties. Otra lieta ir tā, ar ko saskaramies ikdienu. Daži vecāki, kas saviem bērniem pasūtīja jakas, tagad jūtas vīlušies, jo pa vasaru bērni izauguši... Protams, to visu var labot, taču jārēķinās, ka tad jaka jāsūta atpakaļ uz Rīgu, par labošanu jāpiemaksā. Tas prasa laiku un līdzekļus. Vestei šajā ziņā ir vairāk priekšrocību - no tās tik atri izaugt nevar, piedurķu nav, un tā var nederēt tikai tad, ja bērns ļoti pienēmas svarā. Pusotrā mēnesi, kopš skolēniem ir vienotas formas vai to elementi, jaunieši nonākuši pie atzīņas, ka vestes ir pat labākas par jakām, jo zem tām labāk redz skolēna personības izpausmi. Uzvelkot vesti, var variēt ar blūzītēm un kreklītēm. Firmas pārstāvji stāstīja, ka mūsu ģimnāzija ir gandrīz vienīgā skola Latvijā, kam viņi piegādā tik lielu skaitu jaku. Cītā skolās šo skolas formas tērpā izvēlas salīdzinoši mazāks skaits bērnu.

soliņajam, jo veste/jaka saveļas bumbuļos, jau to nēsājot, kaut gan tika solits, ka tā nevelsies. Vēl viens liels mīnuss ir tas, ka jaka, salīdzinot ar vesti, ir teju divas reizes dārgāka. Piemēram, ja es nēsāju izmēru XXL, tad manam augumam jaka izmaksā 43 latus, kas ir diezgan dārgi. Šai summai pieliekot kāt aptuveni desmit latus, var nopirkst uzvalku. Līdz ar to rodas loģisks jautājums, kas veido šo nesamērīgi augsto cenu?

Taču, kā dzīvē medz notikt, katrai lietai ir ne tikai mīnusi, bet arī plusi. Tas, ka Balvu Valsts ģimnāzijā ieviestas skolēnu formas, neapšaubāmi ceļ skolas reitingu. Turklāt ģērbušies formās mēs izskatāmies daudz vienotāki.

**Viedokļus uzklausīja
S.Karavočika**

Kā vienmēr, ir kāds BET...

ANDRIS ČUBARS, Balvu Valsts Ģimnāzijas pašpārvaldes prezidents

Balvu Valsts ģimnāzija ir vienīgā skola Balvu novadā, kura spērusi pirmo soli un

ar šī gada septembri ieviesusi vienotu skolas formas tērpā elementu - jaku vai vesti, uz kuras sudraba diegēm izšūts ģimnāzijas logo - pūce. Nesen skolā notika skolēnu aptauja, kuras rezultāti liecina, ka jau vairāk nekā 80 skolēni iegādājušies jakas un vairāk nekā 140 - vestes. Populāri ir džemperi, polo kreklī un T - kreklī.

Kā skolēnu pašpārvaldes prezidents

varu teikt, ka ir skolēni, kuriem formas

patīk tik ļoti, ka viņi tās nēsā katru dienu

- pat piektienās, kad skolas noteikumi

atlauj ierasties brīvā stila apgārbā. Tāpat

ir ne mazums vecāku, kuriem patīk, ka

viņi bērni nēsā skolēnu formas, tādējādi

iekļaujoties kolektīvā.

Man patīk, ka mums ir savas - īpašas

skolēnu formas, tikai, kā vienmēr, ir kāds

BET... Diemžēl apgārbu kvalitāte neatbilst

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Vai skolēnu formu ieviešana Balvu Valsts ģimnāzijā ir attaisnojusies?

Ja - 4.3%

Nē - 4.3%

■

tas ceļ skolas prestižu - 43.5%

■

tas ir pārlieku dārgi un nepraktiski -

30.4%

■

mani tas neinteresē - 17.4%

■

Balsīs kopā: 23

Balvu novada domē

10.oktobra sēdes lēmumi

Izdara izmaiņas komiteju sastāvā

Veica izmaiņas Finanšu komitejas un Izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejas sastāvā: izslēdza Sandi Puku un ievēlēja Sarmītu Cunsku.

Atļauj norakstīt autobusu

Atļāva norakstīt Balvu Mūzikas skolas 1994.gada autobusu "VW Caravelle" - bilances vērtība 0 santimi. Norakstīto transportlīdzekli realizēs metāllūžu savākšanas uzņēmumā un ieņēmumus ieskaitīs Balvu novada pašvaldības budžetā.

Uzstādīs jaunas ceļa zīmes

Atļāva uzstādīt ceļa zīmi Nr.532 (Stāvvietā) ar papildzīmi Nr.828 (transportlīdzekļa novietojuma veids stāvvietā) ielas labajā pusē pie tirdzniecības centra Sporta ielā 2A, Balvos. Tāpat atļāva uzstādīt ceļa zīmi Nr.323 (maksimālā ātruma ierobežojums 30 km/h) Sporta ielas sākumā, krustojumā ar Bērzpils ielu.

Pārdos īpašumus

Nolēma pārdot Aivaram Čirkam nekustamo īpašumu "Ošulāji 1" Vectilžas pagastā. Noteica nekustamā īpašuma pārdošanas cenu - Ls 6 100. Nomaksas termiņš - viens gads no liguma noslēgšanas dienas. Tāpat piekrita pārdot Aivaram Ziemelim nekustamo īpašumu "Vecsētas 1" Naudaskalnā, Balvu pagastā. Pārdošanas cena - Ls 1740. Savukārt Skaidrītei Grigorjevai pārdos nekustamo īpašumu "Verpuļeva 282", Balvu pagastā, par Ls 510.

Līdzfinansēs projektus

Deputāti atbalstīja ieceri piedalīties programmas "Jauņatne darbībā" atklātā projektu konkursā ar projektu "Understanding Energy" ("Alternatīvā enerģija"). Projekta atbalsta gadījumā nodrošinās līdzfinansējumu Ls 175,71 (250 eiro) apmērā no Balvu novada pašvaldības pamatbudžeta 2014.gadam vispārējiem ieņēmumiem, projekta kopējās izmaksas - Ls 12 124,07 (17 251 eiro). Tāpat apņēmās nodrošināt projekta "Publisku teritoriju apgaismojuma infrastruktūras uzlabošana Balvu novadā" 1.kārtas īstenošanai nepieciešamo līdzfinansējumu Ls 35 708,53.

Precīzē zemes platību

Precīzēja zemes vienībai Bērzpils pagastā platību no 3,6 ha uz 1,8 ha.

Piedzīs parādu

Nolēma piedzīt no Zundāra Kukuriša un Pētera Supes nekustamā īpašuma nodokļa parādu attiecīgi Ls 28,98 un Ls 332,54.

* Turpinājums 5.lpp.

Mazpulcēni apkopo darba rezultātus

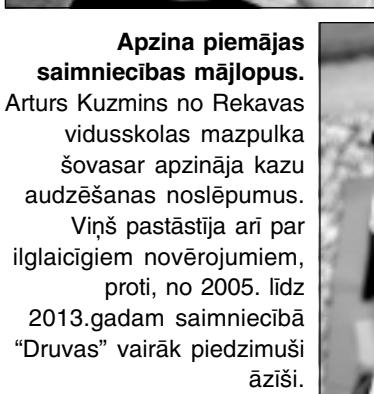
Pagājušās nedēļas nogalē Balkanos pulcējās mazpulcēni, lai atskatītos uz paveikto gada laikā. Viļakas novada interešu izglītības metodiķe Inese Circene, uzrunājot čaklos bērnus, uzsvēra, ka līdz ar kļavu lapu zeltu arī mūsmājās ir ienācis ražas novākšanas laiks: "Viduču, Rekavas un Baltinavas mazpulcēni ir pulcējušies kopā, lai prezentētu un aizstāvētu savus projektus, lai parādītu, cik daudz un kas interesants ir izdarīts vasarā." Viņa atgādināja, ka šogad Latvijas Mazpulku projektu forums notiks četrās Latvijas pilsētās, proti, Tukumā, Secē, Malnavā un Kalsnavā. "Uz forumiem dosies arī mūspuses veiksmīgākie mazpulcēni. Lai veicas," vēlēja I. Circene.

Prezentē grupas darba rezultātu. Viduču mazpulka audzēknnes (no kreisās) Kristīne, Ketija, Laila un Elīna bija vienīgās, kuras prezentēja grupas darbu. Jaunietes žūrijai - mazpulcēnu vadītājām Annai Priedītei, Mārai Mednei un Ilzei Saidānei – pastāstīja, ka par savu izpētes tēmu izvēlējušās Zinību dienas organizēšanu. "Vēlējāmies pašas noorganizēt svētku pasākumu, jo līdz šim pasākumos piedalījāmies tikai kā skatītājas," paskaidroja meitenes.

Pēta mežu. Mairita Dukovska klātesošajiem prezentēja projektu "Mana meža izpēte". Jauniete atklāja, ka vienreiz viņai izdevies nophotografēt pat stirnu. Mairita žūriju pārsteidza ar dzejoli par mežu, ko pati bija sacerējusi.

Apzina piemājas saimniecības mājlopus. Arturs Kuzmins no Rekavas vidusskolas mazpulka šovasar apzināja kazu audzēšanas noslēpumus. Viņš pastāstīja arī par ilglaicīgiem novērojumiem, proti, no 2005. līdz 2013.gadam saimniecībā "Druvas" vairāk piedzimuši āziši.

Slavē "Vinetu". Elvijs Čeirāns atklāja dažādu kartupeļu šķirņu audzēšanas knifus. Viņš secināja, ka visražīgākā šķirne esot "Vineta": "Ieguvām 15 tonnas no hektāra. Savukārt no šķirnes "Marats" – 13, no "Zuzanna" un "Brasla" – 10 tonnas.

Dara brīnumus. Elvita Krakope kopā ar mammu Dinu atklāja viņu ģimenes locekļa sanbernāra dzives līkločus. "Sambis ir gan cietis no kakiem, gan bijis pret tiem iejūtīgs. Sunim patīk rakt alas, kur viņš atrod peles. Tad ieliek to mutē un pats nesaprot, no kurienes atskan pīkstieni. Es savus pētījumus turpināšu," solīja Elvita.

Steigties nevajag! Rekaviete Kristīne Ločmele izpētījusi dekoratīvās kosmētikas plusus un minusus. Jautāta, vai 10-gadīgai meitenei ieteiktu krāsoties, Kristīne atzina, ka neieteiktu vis. "Tas ādai nenāk par labu," viņa paskaidroja.

Kam esmu vairāk līdzīga? Viktorija Bistrjakova, pētot savas dzimtas ciltskoku, vēlējās noskaidrot, kam viņa vairāk līdzīga. Kad žūrija atturējās sniegt atbildi, jauniete atklāja, ka esot līdzīga tētim. "Mēdz teikt, ka meitenes, kuras līdzīgas tēviem, ir laimīgas," sprieda Viktorija.

Diktspēja varēja būt labāka. Viktorija Kušnere no Baltinavas vidusskolas mazpulka šogad audzēja tomātus. Viņa atklāja, ka no 20 sēklām tikai piecas bijušas augtspējīgas, bet viena nikuļojusi. Tāpat jauniete zināja teikt, ka tomāti garšo pat stārkiem.

Problēma, kas jārisina. Nelda Milakne nešaubās, ka viena no Latvijas problēmām ir atkritumu šķirošana: "Piemēram, Šķilbēnos, Šķērsielas galā, skatāmas atkritumu plantācijas!"

Veic eksperimentus. Feride Ločmele klātesošos pārsteidza ar to, ka visu, tā teikt, acu priekšā noteica ūdens cietību. Jauniete pastāstīja, ka viņas pētījumi liecina, ka nav nekā labāka par akas ūdeni. "Daudzdzīvokļu mājā tas ir sliktāks, bet skolā? Vēl sliktāks," secināja Feride.

Pēta krucifiksu vēsturi. Guna Slišāne prezentēja pētījumu par krucifiksu vēsturi: "Tās ir lūgšanas vietas, kas ļoti izplatītas bija 19.gadsimtā."

Savdabīgs risinājums. Sintija Vizule no Upītes pamatskolas klātesošos iepazīstināja ar šīnillu Neziniņit. Izrādās, mājdzīvnieciņš vārdu Neziniņit ieguvis tāpēc, ka Sintija un viņas ģimenes locekļi nav spējuši noskaidrot, vai šīnilla ir meitene vai zēns.

E.Gabranova teksts un foto

Saruna

Nav runātājs, bet godīgs darba darītājs

11.oktobrī Kubulu kultūras namā svinīgā pasākumā sveica 22 skolotājus no Balvu un Rugāju novada izglītības iestādēm, kuri bija izvirziti titulam "Gada skolotājs 2013". Pateicības vārdus par mūža ieguldījumu skolēnu muzikālajā izglītībā saņēma arī ilggādējais Stacijas pamatskolas pedagoģs ALDIS LAICĀNS. Pieredzējušais skolotājs stāsta, ka nav liels runātājs, bet gan godīgs darba darītājs jau 37 gadus.

Stacijas pamatskolā ir 18 skolotāji, no kuriem titulam izvirzīja tieši Jūs. Jūtāt gandarījumu par vairākos gadu desmitos paveikto?

-Par skolotāju strādāju kopš 1976.gada. Lielāko daļu no savas pedagoģa karjeras esmu pavadijis Stacijas pamatskolā, kur pasniedzu mūziku un ģeogrāfiju. Darba mūžs bijis garš, kurā piedzīvotas gan daudzas pozitīvas lietas, kuras ir prieks atcerēties, gan arī nepatikami notikumi. Tā ir ikviens cilvēka dzīves neatņemama sastāvdaļa. Savukārt to, ka esmu izvirzīts titulam, kolēģi pateica pirms mēneša. Nekad savā mūža neesmu domājis, ka man pienākas apbalvojumi. Allaž esmu centies strādāt godīgi, arī pagodinājumus par savu darbu negaidu. Šogad no Stacijas pamatskolas titulu ieguvu es, nākamajā gadā to iegūs kāds cits skolotājs. Liels paldies kolēģiem par atzinību.

Kāds ir Jūsu noīetais celš līdz atbildīgajam skolotāja darbam?

-Esmu dzimis Balvos, mācījos Balvu 1.vidusskolā. Kopumā esmu apguvis divas specialitātes, jo pēc skolas pabeigšanas uzsāku studēt mūziku Daugavpils pedagoģiskajā institūtā. Savukārt pēc tam Latvijas Universitātē absolvēju ģeogrāfijas studijas. Kas man patīk labāk – mūzika vai ģeogrāfija – grūti pateikt. Šie mācību priekšmeti ir atšķirīgi, un var teikt, ka katrs no tiem šķiet vienlīdz interesants. Strādāt par skolotāju Stacijas pamatskolā piedāvāja skolas direktors. Tā arī mans mūžs kā pedagogam turpinās līdz pat šim brīdim.

Ir cilvēki, kurus dēvē par savas profesijas patriotiem. Vai var teikt, ka mūzika Jums ir asinīs?

-Mani vecāki ar mūziku nebija saistīti. Savukārt es jau kopš bērnības nodarbojos ar dažādām muzikālām lietām – spēlēju pūtēju orķestri, mūzikas skolā apguvu akordeona spēli, biju ansambļu un koru dalībnieks. Jaunības gados uzspēlēju arī dažādās ballītēs. Ja ir iespēja, no piedāvājuma neatsakos arī tagad.

Foto - A.Ločmelis

Aldis Laicāns. Pieredzējušais Stacijas pamatskolas skolotājs stāsta, ka ikdienā savu darbu dara ar labāko sirdsapziņu un par apbalvojumiem nedomā.

Mūzika patikusi vienmēr. Tagad notā visa esmu nedaudz pagājis nostāk, tomēr joprojām kā skolotājs turpinu darbu ar skolēnu ansamblī. Ar lielāko prieku dziedu arī kori "Mirklis".

Bērni mācību studēs ir ieinteresēti?

-Darbs skolā ir dažāds. Ir bērni, kuri labprāt apmeklē mūzikas stundas un cītīgi strādā, bet ir arī skolēni, kuriem mūzika īpaši neiet pie sirds. Jauniešu intereses ir atšķirīgas. Kādam labāk patīk, piemēram, kokapstrāde vai zīmēšana. Jebkurā gadījumā ir patiess gandarījums sadarboties ar bērniem, kuri ar neviltotu prieku nāk uz mūzikas stundām un dzied.

Nereti skolotāji studēs mēdz atgādināt, ka ir cītīgi jaapgūst, pīemērām, matemātikā, pretējā gadījumā skolēnam sagādās

"Darba mūžs bijis garš, kurā piedzīvoti gan pozitīvi, gan arī nepatikami notikumi. Tā ir ikviens cilvēka dzīves neatņemama sastāvdaļa."

jāmācās matemātika, arī latviešu valoda un svešvalodas. Tas patiešām ar labāko sirdsapziņu arī jādara. Savukārt mūzika ir vajadzīga mūsu dveselei. Cilvēki caur mūziku garīgi pilnveidojas, viņiem kļūst plašāks redzesloks un iegūst jaunas zināšanas par mākslu. Turklāt nav svarīgi, ar kuru no mūzikas formām cilvēks nodarbojas – dzied, dejo vai spēlē kādu no mūzikas instrumentiem. Mūzika mūs pilnveido un mēs par to varam tikai priečāties.

Ir cilvēki, kurus dēvē par savas profesijas patriotiem. Vai var teikt, ka mūzika Jums ir asinīs?

-Nemītīgi sevi pilnveidot, radošu pieejumu darbam, būt godīgiem un saprotīgiem, kā arī labu veselību.

To patiešām ir pārāk maz. Līdz sestajai klasei skolēniem nedēļā ir divas, savukārt no 7. līdz 12.klasei – viena mūzikas stunda. Visvairāk apbēdina, ka pietrūkst laika, kuru veltīt tieši interešu izglītībai – darbam ar mūzikas ansambļiem. Stacijas pamatskolas skolēnu ansamblis piedalās starpnovadu konkursos. Tāpat koncertējam skolā, esam dziedājuši arī, piemēram, pansionātā. Lai jauniešus kvalitatīvāk sagatavotu dalībai konkursos, skolotājam jāmeklē papildus laiks. Tajā

pašā laikā jāteic, ka skolēni mācību darbā ir diezgan noslogoti. Šis ir valsts līmeņa problēmas, kuras jārisina Izglītības un zinātnes ministrijai.

Esat skolotājs, kuram aiz muguras liela darba pieredzes bagāža. Bērnu attiecības ar skolotājiem laika gaitā krasī mainījušās?

-Mūsdienās bērni ir citādāki – drošāki un pārliecinātāki, dažkārt ar lielām prasībām. Tagad skolēns var pateikt visu, ko domā, kā arī nekautrējas uzdot jautājumus. Agrāk bērni bija piezemētāki. Iespējams, tas saistīts ar to, ka mūsdienās jauniešiem ir plašākas iespējas. Viņi kļuvuši zinošāki.

Ko novēlat ikvienam savam amata brālim?

-Nemītīgi sevi pilnveidot, radošu pieejumu darbam, būt godīgiem un saprotīgiem, kā arī labu veselību.

A.Ločmelis

Balvu novada domē

* Sākums 3.lpp

Apstiprina izsoles noteikumus

Apstiprināja rūpnieciskās (pašpātēriņa) zvejas tiesību nomas Pērkonu ezerā izsoles noteikumus. Izsolē, kas notiks 21.novembrī, izsolis 16 zvejas tīklus 40 metru garumā, ar acu izmēru ne mazāku par 40 milimetriem.

Ierobežos satiksmi

Noteica transportlīdzekļu satiksmes ierobežošanu uz Balvu novada pašvaldības autoceļiem 2013.-2014.gada rudens - pavasara periodā no 2013.gada 23.oktobra līdz 2014.gada 15.jūnijam transportlīdzekļiem, kuru pilna masa pārsnedz 3,5 tonnas. Pilnvaroja pašvaldības izpilddirektori ar rīkojumu noteikt satiksmes ierobežojumu periodu un atcelt satiksmes ierobežojumus pirms noteiktā termiņa beigām, ja klimatiskie apstākļi to atļauj. Autoceļi, kuriem noteikti transportlīdzekļu satiksmes ierobežojumi:

BALVU PAGASTĀ: Naudaskalns-Ozolsala; Reči-Balvi; Naudaskalns-Silamala; Silamala-Dūrupe; Naudaskalns-Lemešova; Lācupe-Dzeņpulaiza.

BĒRZKALNES PAGASTĀ: Aizpurve-Mozinķi; Bērzkalne-Ploskena; Bērzkalne-Taureskalns; Silakrogs-Lazdukalns; Vējava-Brieževa; Silakrogs-Auzāji; Elkšņeva-Mūrova.

BĒRZPILS PAGASTĀ: Dārza iela; Pālini-Dārza iela; Mūramuiža-Sola; Līdumnieki-Zosuļi; Golvari-Kononi; Viškuļi-vecais Ičas tilts; Silamuiža-Dārza iela; Viškuļi-Baka; Beļauski-Viškuļi; Zosuļi-Auziņi; Golvari-Keiba.

BRIEŽUCIEMA PAGASTĀ: Augstasils-Dambergi.

KUBULU PAGASTĀ: Sita-Briediši; Sita Kozlova; Stirnusala-Sita; Stacija Celmene; Steķentava-Pērkonī; Gobusal-Guznava; Vladimirova-Sita; Salmaņu kapi-Romūki; Bankas ceļš; Celmenes kaltes ceļš; Druvenieki-Zači; Slūžu ceļš.

LAZDULEJAS PAGASTĀ: Kīli-Orlovas vārti; Egļuciems-Petrovka; Šumkova-Priedes; Nobrauktuve uz Ozolzilēm; Nobrauktuve uz Mežalaukiem; Nobrauktuve uz Liepām; Nobrauktuve uz Zirgadobi; Nobrauktuve uz Brinkeni-1; Nobrauktuve uz Ošsalām; Nobrauktuve uz Brinkeni-2; Petrovka-Lipukovka; Petrovka-Marjevka; Petrovka-Zaļčupe; Nobrauktuve uz Vārpām; Brinkene-1 – Akmeņkalni; Egļuciems-Zaķusala; Nobrauktuve uz Avikšiem.

TILŽAS PAGASTĀ: Miza-Pakalnieši; Pakalnieši-Baldonis; Plēsums-Keiba; Pakalnieši-Sīviņš; Pauliņš-Barbāns; Ločmelis-Kāpessila kapi; Terentjevs-Pičukāns; Graudumnieks-Deņisovs; Ūdrenes ceļš; Zelči – 1-Komplekss; Tilžas kapi-Meteņi; Plēsums-Toki-Keiba-Tilža; Miza-Stalidzāns P.; Berķi-Zelči; Logins-J.Stalidzāns.

VECTILŽAS PAGASTĀ: Sudarbe-Orlovas vārti; Sudarbe-Gūznis; Pulksteņi-Sāvāni; Vectilža-Medņusala; Tilts-Tilžas pagasts; Krutova-Lutenānu kapi.

VĪKSNAS PAGASTĀ: Vīksna-Zaļmežnieki; Sprogas-Oknupe; Smiltene-Oknupe; Derdžiņi-Derdžiņu kapi; Makšinava-Ašusila; Ukraina-Kačupe.

Piešķir atvaiņinājumu

Piešķīra pašvaldības izpilddirektorei Intai Kaļvai piecas apmaksātas papildatvaiņinājuma darba dienas no 21. līdz 25.oktobrim un ikgadējā atvaiņinājuma divas kalendārās nedēļas no 19.novembra līdz 2.decembrim.

Apstiprina grozījumus budžetā

Izdarīja grozījumus pašvaldības 2013.gada budžetā: pamatbudžeta ieņēmumos Ls 539 465, pamatbudžeta izdevumos Ls 679 151. Tāpat sadalīja piešķirto autoceļu (ielu) fonda līdzekļus: Balvu pagasts – Ls 1 326; Bērzkalnes pagasts – Ls 3 711; Bērzpils pagasts – Ls 3 328; Briežuciema pagasts – Ls 1 357; Kubulu pagasts – Ls 4 136; Lazdulejas pagasts – Ls 315; Tilžas pagasts – Ls 2 118; Vectilžas pagasts – Ls 922 un Vīksnas pagasts – Ls 1 454.

Isumā

Nodibina veselīgo pašvaldību tīklu

Pagājušās nedēļas nogalē Slimību profilakses un kontroles centrā (SPKC) pulcējās pārstāvji no dažādām Latvijas pašvaldībām, lai uzsāktu dalību Latvijas nacionālajā veselīgo pašvaldību tīklā (NVPT). Veselīgo pašvaldību tīkla mērķis ir sekmēt labas prakses piemēru, pieredzes un ideju apmaiņu starp pašvaldībām, atbalstīt pašvaldības dažādu sabiedrības veselības un veselības veicināšanas jautājumu risināšanā lokālā līmenī, kā arī paaugstināt pašvaldību darbinieku izglītotību sabiedrības veselības un veselības veicināšanas jautājumos. Slimību profilakses un kontroles centra Komunikācijas nodalas vadītāja Laura Ševčenko informē, ka starp pašvaldībām, kas iesniegušas nepieciešamo dokumentāciju, lai iestātos NVPT, ir arī Balvu novads.

E.Gabranovs

4.oktobrī Baltinavas un Viļakas, savukārt 11.oktobrī Balvu un Rugāju novadu skolotāji atzīmēja savas profesijas svētkus - Skolotāju dienu. Jau sākotnēji šis dienas mērķis ir pateikt paldies skolotājiem un visiem pedagojiem par ieguldīto darbu katra individuālajā un visas sabiedrības attīstībā. Ari šīs svinamās dienas aprakstā uzsvērta skolotāju svarīgā loma zināšanu nodrošināšanā, attieksmu veidošanā un vērtību uzstādišanā, kas ir būtiskākie aspekti pasaules izpratnes veidošanā un spējā vadit pārdomātas pārmaiņas.

Apbalvotie skolotāji Viļakas novadā

Medņevas pirmsskolas izglītības iestāde "Pasacina"

Biruta Konovalova – 5 darba gadi

Kupravas pamatskola

Ludmila Kozlovska – 40 darba gadi

Rekavas vidusskola

Maruta Bukša – 30 darba gadi

Aina Cibule – 30 darba gadi

Inese Cibule – 25 darba gadi

Ruta Duljbinska - 20 darba gadi

Aina Keiša – 20 darba gadi

Anita Koniševa - 25 darba gadi

Vera Kuzmina – 35 darba gadi

Ivita Slišāne - 20 darba gadi

Upītes pamatskola

Svetlana Bukovska – 45 darba gadi

Sanita Pužule – 5 darba gadi

Tatjana Supe – 20 darba gadi

Viduču pamatskola

Līga Babāne – 15 darba gadi

Vita Dörtāne – 25 darba gadi

Līga Makšāne – 20 darba gadi

Māra Medne – 15 darba gadi

Andrejs Roginskis – 5 darba gadi

Viļakas Mūzikas un mākslas skola

Anželika Abdušelišvili – 25 darba gadi

Margarita Malinovska – 30 darba gadi

Aldis Prancāns – 25 darba gadi

Arnis Prancāns – 25 darba gadi

Viļakas pamatskola

Linda Ozola – 5 darba gadi

Māriete Supe-Tuča - 25 darba gadi

Viļakas pirmsskolas izglītības iestāde "Namiņš"

Elīta Logina – 20 darba gadi

Lilija Strupka - 30 darba gadi

Viļakas Valsts ģimnāzija

Ineta Lindenberga – 25 darba gadi

Līga Leitenai - 20 darba gadi

Ervins Veļķers – 15 darba gadi

Zīguru pirmsskolas izglītības iestāde "Lācītis"

Elīta Locāne - 10 darba gadi

Zīguru pamatskola

Benīta Troška – 30 darba gadi

Ija Krilova - 25 darba gadi

Skolotāji svin savas

Viļakas novadā

Borisovas zālē virmo emocijas

Viļakas novada Izglītības, kultūras un sporta pārvalde un Mežvidu pamatskolas kolektīvs šogad svētkus organizēja Borisovas tautas namā, bet nākamgad Skolotāju dienas svinības notiks Upītē. Viļakas novadā jau ceturto gadu turpina jauku tradīciju - sveic izglītības iestāžu dažādu darba gadu jubilārus. Visilgākais darba stāžs - 45 gadi - ir Upītes pamatskolas direktorei Svetlanai Bukovskai, savukārt 40 gadus pedagoģa darbā nostrādājusi Ludmila Kozlovska no Kupravas pamatskolas, bet 35 gadus - Vera Kuzmina no Rekavas vidusskolas.

Saņemti ziedi un dāvanas. Visilgāk nostrādājušās skolotājas Ludmila Kozlovska (no kreisās), Aini Cibuli un Liliju Strupku uzreiz pēc apbalvošanas izdancināja Vectilžas amatierteātra puši.

Novads dāvanās sarūpē apadītas krūzītes ar eža simbolu. Tās saņema arī ilggadējie pedagoģi Ineta Lindenberga (no kreisās), Vita Dörtāne, Aldis Prancāns, Aina Cibule un Anita Koniševa.

Skolotājas jau divdesmit gadus. Tik ilgu laiku savā profesijā nostrādājušas Elīta Logina (no kreisās), Ivita Slišāne, Aina Keiša, Līga Makšāne. Tikpat ilgs darba stāžs ir arī apbalvotajām Ligai Leitenai, Tatjanai Supei un Rutai Duljbinskai.

Svētku apbalvojumi arī gados jaunākiem pedagoģiem. Māra Medne (no kreisās) nostrādājusi 15 gadus, Elīta Locāne - 10, Linda Ozola - 5, Sanita Pužule - 5, bet sporta skolotājs Ervīns Veļķers - 15 darba gadus.

Baltinavas novada "Gada skolotāji-2013". Par Gada skolotājiem šogad nominēja Irēnu Kašu (Baltinavas vidusskola), Aigaru Bukšu (Baltinavas Mūzikas un mākslas skola) un Raimondu Leicānu (Baltinavas Kristīgā internātpamatiskola).

Baltinavas novadā

Trīs tituli "Gada skolotājs 2013"

Baltinavas novada Skolotāju gada balle aizvadīta 4.oktobrī Baltinavas kultūras namā. Svētkus skolotājiem sarūpēja novada vadība, īpaši daudz darīja, arī vadīja pasākumu Izglītības, kultūras un sporta komitejas vadītājs Rolands Keišs.

Baltinavas vidusskolas direktors Imants Slišāns stāsta, ka svētki ritēja draudzīgā, latgaliešu sirsniņas un humora pilnā gaisotnē. Skolotājus svētkos uzrunāja gan Baltinavas novada domes priekšsēdētāja Lidija Siliņa, gan Baltinavas katoļu draudzes prāvests Stanislavs Prikulis. Svētku sveiciens tika nodots arī no Balvu novada Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītājas Noras Apines. Kopā ar Baltinavas novada četru izglītības iestāžu kolektīviem bija arī tuvākie kaimiņi - Briežuciema pamatskolas kolēģi. Skolu kolektīvi viens otrs pārsteidza ar atraktīviem svētku sveicieniem. Svētku koncertā un ballē visa vakara turpinājumā baltinaviešus priecēja dziedošie brāļi Puncuļi no Rēzeknes. Uzmanības centrā, protams, bija titula "Gada skolotājs 2013" ieguvēji - Irēna Kaša, Aigars Bukšs un Raimonds Leicāns.

Irēna Kaša ir sākumskolas klašu skolotāja, direktora vietniece audzināšanas darbā, vada klašu audzinātāju metodisko komisiju, 2013./2014. mācību gadā ir 3.klases audzinātāja. Irēna arī vada skolēnu un jauniešu tautu deju kolektīvus. Gada skolotāja tituls piešķirts par sasniegumiem mācību, audzināšanas un sabiedriskajā darbā, par skolas tradīciju kopšanu. Par ieguldīto darbu skolēnu estētiskajā un patriotiskajā audzināšanā, kā arī profesionālajā izglītošanā, sagatavojoši pūtēju orķestri XXV Vispārējiem latviešu dziesmu un XV Deju svētkiem Rīgā. "Gada skolotājs 2013" Baltinavas Mūzikas un mākslas skolā ir pūšamo instrumentu spēles pasniedzējs Aigars Bukšs. Baltinavas Kristīgā internātpamatiskolas "Gada skolotājs-2013" ir Raimonds Leicāns. Saimniecisks, spēj izdarīt daudz, godīgs, patiess, mērķtiecīgs, draudzīgs, strādīgs. Raimonds popularizē skolas vārdu, labi sagatavo skolēnus valsts pārbaudījumiem.

profesijas svētkus

Balvu novadā

Tiekas draudzīgā gaisotnē Kubulos

Balvu un Rugāju novadu pedagogus godināja siltā un sapostā Kubulu kultūras namā. Kubulu pagasta pašdarbnieki bija sarūpējuši priekšnesumus, bet pirmsskolas izglītības iestādē "leviņa" darinātās kastaņu krelles saņēma ikviens, kuru nominēja titulam "Gada skolotājs 2013", kuru vārdi publicēti 8. oktobra laikrakstā "Vaduguns". Pie galdiņiem pulcējās skolu kolektīvi ar vadītājiem un ģimenēm. Ballē visus priecēja ansamblis "Galaktika".

Atklāj vakaru. Skolotāju dienas pasākumu Kubulos vadīja Stacijas pamatskolas direktore Ruta Bukša un Kubulu pirmsskolas izglītības iestādes "leviņa" vadītāja Lija Bukovska. Ieradās rudens vīrs Miķelis, kura lomā iejutās Māris Lāpāns. Liels bija svētku dalībnieku pārsteigums, kad viņš no kubuliņa izcēla skolotājiem ikdienā vissvarīgāko - skolēnus, kurus tēloja Elīza un Oskars. Taču kubuliņš vēl glabāja daudz noslēpumu, kas atklājās tikai vakara gaitā.

Gods būt pirmajiem. Ināra Frolova (no kreisās), Guntis Circenis, Iluta Balule, Elīta Eglīte, Imants Kairišs un Ģirts Ripa bija pirmie, kurus godināja par Gada skolotājiem. Viņi ikviens saņēma ziedus un dāvanu no novada pašvaldības - skaistu pulksteni.

Ar ziediem un kastaņu krellēm. Sveicēju rindas bija arī pie apbalvotajiem skolotājiem Ingrīdas Pitkevičas (no kreisās), Maijas Tiltiņas, Ivetas Larkas, Sandras Savičas, Aivja Rakstiņa, Emeritas Maslovskas.

No katras skolas - pa vienam. Titulu saņēmēji - arī Iveta Socka (no kreisās), Silvija Jermacāne, Alla Fjodorova, Ilga Medne un Daina Mediniece.

Tituls par dažādiem noplēniem un panākumiem. "Gada skolotājs 2013" - arī Jānis Gabrāns (no kreisās), Adrija Dreimane, Ingrīda Paršinova, Alīna Vestfāle un Aldis Laicāns.

Veido izstādi "Skolotāju valasprieki". Sešpadsmit skolotāji ar saviem darbiem - gleznām, adijumiem, izšuvumiem un citām prasmēm - piedalījās izstādē "Skolotāju valasprieki", kuru varēja apskatīt kultūras nama foajē telpās.

Sveic Balvu novada domes priekšsēdētājs Andris Kazinovskis. Viņš uzsvēra, ka skolotāji ir pirmie, kas gada nogalē svin savus svētkus. Lielajai skolotāju saimei A.Kazinovskis vēlēja vienmēr būt priešīgai, izturīgai, veselai un labsirdīgai. Viņš arī pauda prieku par Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītājas Noras Apines veiksmīgi uzsāktu darbu gadu.

Vārds apsveikumam Rugāju novada domes priekšsēdētājai Sandrai Kapteinei. Viņa pauda prieku un pateicību, ka rūpes par svētkiem uzņēmies Balvu novads, bet rugājieši labi iejutušies kopīgajā pedagoģu profesionālās darbības godināšanas pasākumā.

Saka paldies par ieguldīto darbu. Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja Nora Apine pedagoģu saimei vēlēja saņemt gandarījumu par paveikto, rast iedvesmu būt par tādu skolotāju, kuru cilvēki ar apbrīnu un cieņu atceras visu dzīvi.

Par mūža ieguldījumu. Ilggadējais pedagoģs Valdis Sērmūks saņēma Pateicību no Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes par mūža ieguldījumu izglītības darbā.

Čaklas ģimenes - paraugs citiem

JĀNIS KOZLOVSKIS, Viļakas novada Sociālā dienesta vadītājs, Šķilbēnu pagasta sociālais darbinieks

Kādu ģimenu pagastā ir vairāk?

-Pētījumu šajā jomā neesmu veicis, bet kā vietējais iedzīvotājs varu teikt, ka pagastā dzīvo gan vecāka, gan vidēja gadagājuma ģimenes, ir arī jaunas ģimenes, kas iekārtojas uz palikšanu. Zinu jaunu ģimeni, kura nesen nopirkta īpašumu, atstāja dzīvokli un tagad iekārtojas uz dzīvi lauku mājā.

Vai bērnu pagastā dzimst daudz?

-Viļakas novada domes deputāti pieņēma lēmumu maksāt bērnu piedzīmšanas pabalstu, ko līdz šim novadā nemaksāja. Lēmums stājās spēkā ar šo gadu. Kad jaunie vecāki tagad griežas pagastā pēc pabalsta, redzu, kas notiek ar dzimstību. Taču ir nianse - šo pabalstu maksā tikai tiem vecākiem, no kuriem vismaz viens ir deklarējis pagasta teritorijā un, ja arī jaundzīmušais tiek deklarēts pagasta teritorijā. Piemēram, mans dēls dzīvo un strādā Rīgā, bet deklarējis ir pagastā, lai pagasts saņemtu viņa kā iedzīvotāja ienākuma nodokli, bet bērnu dēls deklarēja Rīgā, jo ģimenei bija svarīgi pieteikt bērnu rindā uz bērnudārzu. Reģistrējot bērnu pagastā, ģimene saņem bērna piedzīmšanas pabalstu (50 latu). Taču arī novada domes lēmums par bērnu piedzīmšanas pabalstu situāciju par labu dzimstībai nav sevišķi izmainījis. Šogad pagastā bērnu dzīšanas pabalsts izmaksāts tikai piecām ģimenēm, pēdējo reizi - jūnijā.

Kādu palīdzību pagasta iedzīvotāji sociālajā dienestā lūdz visbiežāk?

-Skaita ziņā, nevis naudas izteiksmē, iedzīvotāji (tagad un arī turpmāk runāsim tikai par trūcīgām un maznodrošinātām personām) sociālajā dienestā visbiežāk griežas pēc palīdzības, kas saistīta ar medicīniskiem izdevumiem. Tie ir medikamenti, brilles, analizes, zobārstniecība. Atmaksājot ceļa izdevumus uz ārstniecības iestādēm (divreiz gadā), iedzīvotājiem ir iespēja apmaksai izvēlēties dārgāko braucienu. Sociālais dienests arī iesniedza domē priekšlikumu paplašināt to personu loku, kas saņem pabalstu medicīniskajā jomā. Tam *pieslēdzām* vinentulos pensionārus, kuru pensija nepārsniedz 150 latu.

Novadā naudas izteiksmes ziņā sociālais dienests vislielāko summu pabalstiem tērē garantētā minimālā ienākuma līmena nodrošināšanai. Mums pagastā tagad ir tikai viens GMI saņēmējs. Jāpriežājas, ka šīs lietas sakārtojas un iedzīvotāji atrod sev lielākus vai mazākus ienākuma avotus.

Kā pagasta iedzīvotāji pelna sev iztiku?

-Vislielākais personu loks, protams, ir cilvēki, kuriem pieder savas zemnieku vai piemājas saimniecības. Liela daļa Šķilbēnu pagasta iedzīvotāju strādā algotu darbu pašvaldībās - pagasta, novada iestādēs, skolās, bibliotēkās, tautas namos, pansionātā. Rekovā ir četri veikali. Protams, arī tie, kas strādā zemnieku saimniecībās, strādā algotu darbu. Citi brauc strādāt uz Balviem, uz ārzemēm. Bija mums kāds bezdarbnieks, ar kuru ilgi nēmāmies. Viņš pabeidza Nodarbinātības valsts aģentūras organizētos galdniece kursus un sameklēja darbu Anglijā. Nopelnīja vairāk, nekā strādājot pusgadu šeit. Ko viņš darījis tālāk, nezinu. Saviem klientiem, sociālās palīdzības lūdzējiem un saņēmējiem, vienmēr kā piemēru nosaucu mūsu pagasta čaklos iedzīvotājus, zemniekus, kuri strādā un nopolna sev iztiku tepat.

Aktuāls ir palīdzības jautājums ģimenēm ar bēniem. Kā to risināt?

-Saskaņā ar novada domes lēmumu visi skolēni visās vispārizglītojošajās novada skolās saņem brīvpusdienas. Bet trūcīgo un maznodrošināto ģimēnu bērni saņem 15 latus skolas gaitu uzsāšanai, vienreiz kvartālā, līdz 45 latiem gadā - bērnudārza izdevumu segšanai. Daudzi jautā, vai par 15 latiem var sagatavot bērnu skolai? Protams, nevar, bet tas ir tikai pabalsts. Par savu bērnu vecākiem jārūpējas pašiem.

Ciemojamies**Patriotiska ģimene****Saviem bērniem izvēlas tīru vidi**

Aizsācies jau trešais gads, kopš aizsaulē aizgājušā dzejnieka un Latgales kultūrvēstures darbinieka Antona Slišāna dēls **ANDRIS SLIŠĀNS** ar dzīvesbiedri **LIGITU** un bēniem dzīvo Upītē. "Esam sakravājuši mantas un *sēzam uz koferiem*, jo kuru katru dienu gatavojamies no dzīvokļa pārcelties uz savu māju," atklāj Andris.

Kad ģimenē piedzima pirmie bērni, Andris un Ligita jau tad plānoja no Rīgas pārcelties uz laukiem, lai skolas gaitas bērni sāktu Upītē, bet nesanāca. Vecākā meita Rīgā pabeidza trīs klases, dēls - vienu, tikai tad ģimene pārcēlās uz Upīti, lai gan arī pirms tam viņi uz laukiem brauca bieži. "Nebija slikti arī Rīgā, bērniem bija labi skolotāji, labi draugi, bet slikti viņi nejutās arī laukos. Apmeklē pulciņus skolā un tautas namā, mūzikas un mākslas skolu Baltinavā. Esam vienojušās kādas piecas ģimenes un katru savu reizi vedam bērnus uz Baltinavu, uz mūzikas un mākslas skolu," stāsta Andris.

Pēc profesijas Andris ir ģeologs, bet ģeoloģiem objekti ir visā Latvijā, tādēļ nav nozīmes, kur dzīvot - Rīgā vai kaut kur Latvijas teritorijā. Viņš ir arī Upītes tautas nama vadītājs un pārņemis tēva zemnieku saimniecību, kur nodarbojās ar aitkopību. Pēc traģiskā notikuma, kad vilki nokoda un savainoja vairākus desmitus aitu, ganāmpulkus ir atzīrdzis. Arī saimnieki guvuši mācību. Andris stāsta: "Tagad neturam aitas līdz tumsai ārā, arī agri no rīta nelaižam ganībās, jo vilki siro apkārt agri no rītiem. Esam sadraudzējušies arī ar medniekiem, kuriem zināmi vilku pārvietošanās ceļi un viņi mūs laikus brīdina. Lai gan ne mazāku postu aitu ganāmpulkam var nodarīt arī klaipēdošie sunji, kuri šogad saplosīja divas aitas. Ja cilvēki nebūtu braukusi garām un sunus padzinuši, diez kā viss vēl varēja beigties. Kad vilki saplosīja aitas, to skaits ganāmpulkā bija samazinājies līdz 34, tagad ir 50 aitas. Lielākam ganāmpulkam nepieciek ganību."

Andris arī labprāt izstāsta, ka pie savas mājas tikusi viņa kuplā ģimene. Mājā, kas atrodas Upītes centrā, padomju laikā atradās gan kolhoza kantoris, gan ciema padome, gan bibliotēka, bet,

Antona Slišāna mazbērni. Ligitas un Andra ģimēnē aug pieci bērni - vecākā meita Kate (12 gadi), dēls Domeniks (sestdien paliika 10 gadi), Jēkabs (trīs gadi un pieci mēneši) un dviņi Miķelis un Helēna (gads un divi mēneši).

laikiem mainoties, tā nonāca savu īsto saimnieku īpašumā, kas dzīvoja no centra trīs kilometrus attālā ciemā. Padomju vara tās saimniekus bija izsūtījusi uz Sibīriju, māju pārvēduusi uz kolhoza centru, bet, atgriezušies no izsūtījuma, īpašnieki uzcēla jaunu māju un pēc Latvijas atjaunošanas negribēja īpašumu pārvest uz laukiem. "Mēs ar viņiem vienojāmies un māju atpirkām. Cerējām, ka mājas pārbūvē notiks ātri, jo nekrīzes gados bija iekrāti līdzekļi, bet uzņāca krīze. Daudzus darbus darīju pats, palīdzēja arī labs kaimiņš, kurš ir gudrāks šajās lietās nekā es. Jumtu gan lika meistari, lai netek," smējas Andris. Mājas ārējā apdare gan vēl nav pabeigta, bet galvenais, ka jumts virs galvas un bērni augs tīrā lauku vidē.

Čakla ģimene**Mājas ar baļķos iecirstiem seniem zīmogiem**

Šķilbēnu pagastā, netālu no tagadējās valsts robežas, saimnieko LOČMEĻU ģimene - vienuviet abi vecāki un bērni, lai gan juridiski jaunais saimnieks tagad ir dēls. Ģimene pārbūvē no senčiem mantoto māju un ceļ jaunu lopu kūti.

Braucot no Šķilbēnu puses, rudenīgo lapu koku aizsegā Ločmeļu mājas pagrūti pamanīt, taču droša zīme, ka iegriežīsimies īstajā lauku māju celīnā, ir lielās un kuplās tūjas, kas aug ap māju. "Mežadruva" - vēsta norāde ceļa malā. Sagaidot mūs, mājasmāte un saimniece Rita atklāj, ka šajās mājās dzīvo, kopš izgājusi par sievu pie Jura. Arī viņa ir lauciniece, tepat no Briežuciema, bet pēc tehnikuma beigšanas nosūtīta darbā uz Šķilbēnu padomju saimniecību par biškopību. "Visos kolhozos un sovhozoz padomju gados aitu nebija, bet bites bija," viņa apliecinā un piebilst, ka no bitēm iegūto medu tad lielās kannās veda uz Rīgas rajonu, Ulbroku. Caur bitēm Rita tikusi pie vīra, jo saimniecības bišu drāvā tajā laikā strādāja arī vīratēvs, kurš abus jauniešus iepazīstināja.

Vēlāk viņš arī palīdzēja izaudzināt mazbērnus. Ritas vīrs Juris padomju gados strādāja "Dailīrades" suvenīru cehā Viļakā, bet bites, lopīņi un dārzi vienmēr bijuši viens no ģimenes iztikas avotiem, jo saime sazaroja kupla - Rītai un Jurim ir pieci bērni - divi dēli un trīs meitas. Uzsākot saimniekošanu paši, Ločmeļi izvēlējās audzēt lopīņus. Tagad zemnieku saimniecības "Mežadruva" ganāmpulkā ir 40 liellopi - gan slaucamās, gan zīditājgovis. Vecākiem talkā nākuši arī bērni, kuri jau izauguši, ieguvuši izglītību. Pirms laika, kad valsts deva *zaļo gaismu* jaunajiem zemniekiem, lai viņi varētu saņemt Eiropas Savienības atbalstu uzņēmējdarbībā, tēvs zemnieku saimniecību uzdāvināja dēlam Artim. Tagad juridiski zemnieku saimniecības īpašnieks ir viņš,

Jaunais saimnieks ar savām sievietēm. Zemnieku saimniecības "Mežadruva" jaunais saimnieks Artis Ločmelis ar savām sievietēm - mammu Ritu un māsu Intu.

lai gan Artis arī pirms tam strādājis pašu saimniecībā un domājis par tās attīstību - viņam ir augstākā lauksaimnieka izglītība. Tomēr tagad viņš vēl vairāk uz saimniecības lietām skatās ar saimnieka aci, - īpašnieku maiju atzinīgi novērtē Artu māte. Kopā ar vecākiem dzīvo arī meita Inta un mazdēls Andžejs, kamēr viņas vīrs un bērni tētis Intars strādā ārzemēs. Intars ir amatnieks un nodarbojas arī ar mājas pārbūvi, kas viņam padodas, jo var redzēt - māja top interesanta. Intas pāriņā ir saimniecības grāmatvedība, tāpat dārza un mājas darbi. Artis vēl arī remontē tehniku, bet Rita atbild par lopiem. "Cik labi būt kopā!" nosaka Rita, apliecinot daudzu vecāku vēlmi, lai bērni atrastos viņu tuvumā, turpinātu iesākto un mantotu vecvecāku zemi un būvētās mājas. Sarunas noslēgumā viņa pauda atzinu, ka materiālās vērtības mūsu dzīvē nav galvenais, tas ir tikai līdzeklis. Viņa bieži lasa priekšā grāmatas vīram, kurš ir vājredzīgs, un izlasīto abi pārrunā, gūstot sev dažādas atzinās.

Šķilbēnu pagastā

Audžuģimene

Visi jūtas labi vienkopus

SVETLANAS un VOLDEMĀRA LOGINU lauku mājās iekienā blakus sadzīvo astoņi cilvēki - viņi, vecākā meita ar znotu un mazmeitiņu, divi dēli. Katru gadu ilgāku vai īsāku laiku mājās pavada ari jaunākā meita, kura strādā sezonas darbos ārzemēs. Turklāt ģimenē labprāt ciemojas ari draugi, bērnu brālēni un māscīcas. Paziņas smej,- jums gan tur ir skudru pūznis!

Vecākā meita Guna pastāsta, ka lielā ģimene līdzekļus izteikai un attīstībai pelna, nodarbojoties ar lauksaimniecību. Guna ir beigusi Latvijas Lauksaimniecības universitāti un jau studiju gados ik nedēļu braukusi no Jelgavas mājās, lai dzīvotu savā lauku vidē un kopā ar ģimeni. "Esam izveidojuši divas zemnieku saimniecības. Pamatnodarbošanās ir gaļas lopkopība, audzējam ari cietes kartupeļus, nedaudz ari graudus. Savā zemnieku saimniecībā esam realizējuši trīs projektus. Mēs ar mamma atbildam par papīru kārtošanu saimniecībā, bet vīriešu ziņā ir tehnika. Mans vīrs pagaidām vēl strādā algotu darbu Gulbenes novadā," pastāstīja Guna. Viņas un mamma aizraušanās ir ari puķes, dārzi, lauku mājās audzē daudz tomātu - tie aug trīs siltumnīcās, jo tomāti ļoti garšo visiem. Mājās labprāt gribētu redzēt atgriežamies ari jaunāko māsu Gintu, kura pagaidām izvēlējusies, ka pati saka, *tūristes* lomu. Ginta beigusi Kultūras koledžu ar kultūras, tūrisma un menedžmenta specializāciju un jau piekto sezonu ir aizvadījusi Grieķijā kā viesnīcas menedžere, bet divas pēdējās ziemas strādājusi par logistikas speciālisti Holandē. Rudeņos un pavasaros Ginta ciemojas mājās, lai palīdzētu vecākiem lauku darbos un atpūstos. Jaunieši ir strādājusi gan vietējā tautas namā, gan jauniešu centrā, bet pagaidām Latvijā vēl atgriezties negrasās. "Gribu vēl paskriet pasaulē. Strādājot ārvalstīs, labi tieku galā ar pienākumiem, runāju septiņās valodās," viņa neslēpj savu uzņēmību.

Abi brāļi mācās Rekavas vidusskolā - Elvijs 10.klasē, bet Salvīs 6.klasē. Māsas nebeidz abus slavēt. Elvijs ir ļoti gudrs puisis - viņam labi padodas matemātika, fizika, ķīmija. "Skolā matemātikā viņš ir atrisinājis visus *cietos riekstus*, un skolotājai pietrūkst uzdevumu, ko viņam uzdot," ar brāļa izcilajām spējām palepojas Ginta. Elvijs jau ir ieguvies tiesības vadīt tehniku un strādā ar traktoru. Salvīm labāk patīk sports, mūzika, zimēšana un viņš mācās ari mūzikas un mākslas skolā.

Draudzīga ģimene. Loginu ģimene pilnā sastāvā - vecāki Svetlana un Voldemārs, abas meitas Guna un Ginta, mazmeitiņa Žanete, vecākās meitas Gunas vīrs Salvīs un abi dēli Elvijs un Salvīs.

Līdz ar brāļu ienākšanu ģimenē māsām uzeiz ar viņiem radies labs kontakts. Ģimenē bērni netiek nedz dalīti, nedz apdalīti. Vecākiem pret visiem ir vienāda attieksme. Protams, ir ari savas prasības. "Dzīvojot lielā ģimēnē, esam iemācījušies dalīties viens ar otru, draudzīgi sadzīvot, tādēļ ari man nav problēmu strādāt ārzemēs tūrisma biznesā, kur rūpju lokā ir simtiem klientu," saka Ginta. Viņa piebilst, ka augot ari nekas nav ticis dots tāpat vien - pienākumi, kas bija jāpilda, ir ieaudzinājuši atbildību. Ģimenes rīti lielākoties sākas pie brokastu galda ar sarunām par dienas darbiem un gaitām, kur kurš dosies un ko darīs. Pa dienu mājās valda tukšums, visi sarodas tikai vakarpusē pie vakariņu galda. Neraugoties uz lielo pašu saimi, ģimēnē mil paciemoties ari radi un draugi. Draudzīgā un sirsniņgā atmosfēra viņus pievelk kā magnēts.

Sportiska ģimene

Sporto bērni, sporto mamma

Kad Šķilbēnu pagasta pārvaldniekam Andrim Mežalam jautājām pēc sportiskas ģimenes, atbilde nebija ilgi jāgaida. "Tā ir MIČU ģimene. Šajā ģimēnē sporto gan abi vecākie bērni - skolēni, gan mamma, gan ari jaunākais dēls, kurš vēl apmeklē bērnudārzu. Mazais sacensībās brauc ar trīsriteni, ka prieks skatīties," teica pašvaldības pārstāvis.

Jau telefonsarunā jaušams, ka puiku mamma Rudīte Miča nav vietējā. Tiekties viņa pastāsta, ka dzimusī Rīgas rajonā, kur ari mācījusies skolā. Ar vīru Genādiju iepazinušies turpat, kad viņš atbraucis strādāt pie savas tantes, kura ari dzīvo Rīgas rajona Daugmalē. Ar vīru māscīu mācījusies vienā skolā. "Apprecējāmies, tur mums piedzima abi vecākie bērni, bet vīram nomira tēvs un mātē laukos palika viena. Tā ari pārcēlāmies uz Šķilbēnu pagastu. Daugmalē nebija ari bērnudārza. Solija, solija, ka uzbūvēs, bet tā ari neuzbūvēja. Šeit ir labi - bērniem ir gan skola, gan bērnudārzs," Rudīte ir apmierināta ar dzīvesvietas maiju. Rudītes vīrs Genādijs strādā par elektriķi, bet viņa nesen dabūjusi darbu Rekavas vidusskolas virtuvē, kur viņas pārziņā ir smalkmaizišu, salātu un saldo ēdienu gatavošana. Tā kā Rudīte pēc profesijas ir ari drēbniece - šuvēja, tad iznāk ari kādam kaut ko pašūt.

Rudītei pašai sports tuvs kopš skolas gadiem. Viņa nav piede-rejusi tiem audzēkņiem, kuri meklē dažnedažādas atrunas un vainas, lai tikai nevajadzētu piedalīties sporta stundās. Ari tagad viņa labprāt piedalās sporta sacensībās - brauc ar divrīteni, slēpo. Kā var neslēpot, dzīvojot Balkanu tuvumā?! "Skriešana man neiet īsti pie sirds, bet skolas gados piedalījos ari skriešanas sacensībās un slēpoju. Citās skolās tad nebija slēpošanas, bet pie mums bija," atceras jaunā sieviete. Šogad Rudītei nav sanācis piedalīties slēpošanas sacensībās, jo bija jāslēpo līdzās mazajam dēlam, kuru nedrīkstēja palaist trasē vienu pašu. Abi vecākie Miču dēli ar sportu sākuši nodarboties jau pirmajās klasītēs un tad viņiem piebiedrojies ari jaunākais bērnudārzniks. Puikām mājās jau ir vairāki kausi un

Mamma ar dēliem. Rudīte Miča ar dēliem Niku (12 gadi), Renāru (11 gadi) un Reini (4 gadi).

daudz medaļu. "Divi kausiņi ir pat pašam mazākajam. Vienu viņš izcīnīja pērn ziemā - slēpošanas sacensībās, otru nesen - skriešanas sacensībās tepat, skolas stadionā," ar dēlu uzvarām palepojas mamma. Vecākais puika piedalījies pat slēpošanas sacensībās Igaunijā, bet tagad kopā ar citiem jaunajiem slēpotājiem trenējas ar rolleriem uz asfalta tepat, uz Briežciema ceļa. Sestdienās, svētdienās puikas reti kad ir mājās, lielākoties viņi brauc uz sacensībām. Vīrs un tēvs ģimenes sportiskās aktivitātēs atbalsta - aizved uz sacensībām un atved, bet pats tajās nepiedalās. "Viņš paslēpo tikai savam priekam," smejas Rudīte.

Aptauja

Vai spētu savā ģimenē pieņemt svešu bērnu?

SVETLANA MEŽALE no Viļakas novada Šķilbēnu pagasta Pakaševas:

- Ģimenē par šo jautājumu nekad neesam runājuši, jo ar šādu situāciju neesam saskarušies. Mums pašiem ir divas meitas - 17 un 14 gadus vecas. Katrā ziņā cilvēku rīcību pieņemt ģimenē svešu bērnu vērtēju pozitīvi. Gadās, ka cilvēki ilgi dzīvo laulībā, bet viņiem nav bērnu, tad arī izlej pieņemt ģimenē svešu bērniņu. Zinu kādu ģimeni, kuri paņēma aizbildnībā divus svešus bērnus, bet pēc kāda laika ģimenē piedzima pašiem sava bērniņš. Arī aizbildnībā pieņemtie bērni turpina uzturēt saikni ar ģimeni, kaut juridiski tas vairs nav saistoši. Izveidojušās attiecības starp cilvēkiem ilgi paliek tuvas, ja vien tās patiešām bijušas veiksmīgas. Noteikti labāk, ja bērns aug ģimenē.

GITA no Viļakas novada Šķilbēnu pagasta Rekovas:

- Pati esmu augusi audžuģimēnē, jo, kad man bija 12 gadi, nomira mamma, bet tēvs ģimeni pameta. Mani audžuģimēnē pieņēma kāda sieviete, kurai jau bija citi audžubērni. Protams, ari audžuģimēnē attiecības veidojas dažādas, bet katrā ziņā labāk ir dzīvot ģimenē, nekā augt valsts aprūpes iestādē, kur esi tikai viens no desmitiem un simtiem audzēkņu. Tagad, kad man pašai ir bērniņš, saprotu, cik svarīgi, lai bērnam būtu ģimene, kaut vai viens no vecākiem, kuri par viņu rūpējas un mil. Noteikti pozitīvi novērtēju to cilvēku rīcību, kas spēj pieņemt audzināšanā svešu bērnu, kad viņam klājas grūti.

ALEKS no Viļakas novada Šķilbēnu pagasta Peksīnes:

- Noteikti pieņemtu, ja rastos tāda vajadzība, kaut ari esmu bezdarbnieks un sieva saņem tikai invaliditātes pensiju. Protams, materiāli diez vai mēs spētu iedot audžubērnam visu nepieciešamo, ko tagad pieprasīs dzīve, bet kā cilvēki būtu gatavi to darīt. Esmu 53 gadus vecs un mums ar sievu ir trīs bērni, kuri ir jau izauguši.

JEĻENA BELOKLINA no Viļakas novada Šķilbēnu pagasta Peksīnes:

- Vai, esmu par vecu, lai domātu par svešu bērnu uzņēšanu savā ģimēnē, tāpat arī vīrs. Savi bērni ir jau izauguši. Meita dzīvo Krievijā, bet dēls - Rīgā. Esmu jau vecvecmāmiņa! Lai gan zinu cilvēkus gados, kas ir pieņēmuši audzināšanā svešus bērnus. Arī viņiem savi bērni jau ir izauguši. Sākumā viņi savā ģimēnē pieņēma audzināšanā meitenīti, kuras istā māte nerūpējas par bērnu, bet pēc kāda laika ari puisi, kuru jauna sieviete laida pasaule, bet nerūpējas par viņu. Ja vien ir veselība un iztikšana, kāpēc gan lai nepalidzētu ari svešiem bērniem?!

ILONA no Viļakas novada Šķilbēnu pagasta Rekovas:

- Manuprāt, tas ir diegan sarežģīts jautājums. Pieņemt ģimenē svešu bērnu un rast ar viņu saskaņu ir liela atbildība. Ja sirds šo bērnu pieņem, tad var uzņemt viņu savā ģimēnē un audzināt. Ir cilvēki, kas savstarpeji pievelkas, bet ir, kas nē. Man pašai ir savi bērni, pie mums bieži ciemojas radu bērni, krustdēls. Protams, viņi ir jāuzrauga un, ja pastrādā kādas blēnas, jāpadomā - sabārt viņus vai labāk noklusēt, jo nav taču savi bērni un nevar zināt, kā viņi to uztvers. Zinu vairākas ģimenes, kas audzina pieņemtus bērnus. Nevienam nav noslēpums, ka pieņemtu bērnu audzina zobārste Vija Milakne. Par viņas ģimēni vairākkārt rakstīts žurnālos. Tāpat vēl kāda ģimēnē aug divi pieņemtie puikas, kuri labi mācās, un tas sagādā prieku audžuvečakiem un skolotājiem.

Apsveicam!

Drīzumā dosies uz Angliju

13.septembrī Bēržu Svētās Annas Romas katoļu baznīcā priesteris Olģerts Misjūns savienoja vectilženietes AGITAS GRIBOVSKAS un balvenieša GUNTARA SIRMAČĀ sirdis un dzīves vienā veselā. Ar jauno pāri šajā dienā bija viņu vedēji - Guntara brālis Dainis Sirmačs ar sievu Evi - un kāzu viesi.

Agitas un Guntara iepazišanās stāsts sākās pirms nepilniem četriem gadiem, kad Agita pēkši iedomājā iemācīties spēlēt ģitāru. Šķiet, pats liktenis pielika savu pirkstu un jauniete palaimējās atrast isto ģitārspēles skolotāju – Guntaru. “Sākām sarakstīties un drīz vien baudījām viens otrs klātbūtni. Vēl šodien atceros, kā pēc pastaigām -29 grādu salā aukstajās janvāra naktīs bijām tik traki pārsaluši, ka pat nejutām roku pirkstus. Taču tas tāds nieks vien šķita. Galvenais, ka bijām kopā un arī ģitaras spēlēšanai varējām attīcināt daudz laika,” atminas Agita.

Tikpat spilgtas atminas jauniešiem ir arī par savu baltāko dzīves dienu. Pēc ceremonijas baznīcā aptuveni 20 automašīnu pavadībā jaunais pāris devās uz Lazdukalna pagasta muzeju Saipetniekos, kur ar ciemiņiem saskandināja pa šampanieša glāzei, bet kāzu svīnības turpinājās Vectilžas Sporta un atpūtas centrā, kur visus izklaidēja nenogurdināmais muzikants Zintis Krakops. “Visa diena, ieskaitot mičošanu, izvērtās tik emocionāla, ka asaras noritēja gan pašiem, gan kāzu viesiem,” atminoties tās dienas notikumus, stāsta jaunieši.

Tāpat kā vairums jaunlaulāto, arī Agita un Guntars pēc kāzām devās ceļojumā. Tiesa, šis ceļojums bija neierasts ar to, ka ārzemju ceļojuma vietā jaunais pāris izvēlējās ar automašīnu apceļot Latviju. “Pabījām Saldū, Liepājā, Ventspilī, Kuldīgā, Sabilē, Pāvilostā. Lai arī tas tepat vien ir, bija ļoti daudz ko redzēt,” ir pārliecināti jaunlaulātie.

Pēc kāzām Agita un Guntars dzīvo gan Balvos pie Guntara vecākiem, gan arī Tilžā - pie Agitas mammaas un Vectilžā - pie Agitas vecmammaas. “Iespējams, drīz mūsu dzīvē gaidāmas pārmaiņas, jo abi plānojam doties uz Angliju un nedaudz nopelnīt. Mūsu mērķis ir sapelnīt līdzekļus un nopirkst savu miteklī,” atklāj jaunieši. Viņi stāsta, ka kopš oficiāli kļuvuši par sievu un vīru, nekas daudz nav mainījies, tikai gredzeni pirkstā un Agitai jāpierod pie cita uzvārda. “Galvenais, ka mīlums un saticība ir tā pati,” pārliecināti jaunlaulātie.

Beidzot jūtas ļoti laimīgi

31.augustā Rugāju novada Dzimtsarakstu nodalā gredzenus mijā bērzkalniete JEKATERINA VIŠNOVA un rugājetis ARVĪDS SĪLIS. Jauno pāri dzīvē ievadīja Arvīda brālis ar sievu – Jānis un leva Sili.

Jekaterinas un Arvīda dzīves ceļi krustojās pagājušajā gadā Balvos. “Vēl šodien atceros, ka tas notika 17.martā. Ar draudzeni atbraucu paciemoties uz Balviem, un draudzenes puisis piezvanīja Arvidam, lai viņu uzaicinātu pievienoties mums - Arvīds nebija pretī. Pēc tam sākām sazvānīties, satikties, līdz kādā dienā saņēmu aicinājumu atbraukt ciemos. Aizbraucu arī, un drīz vien nolēmām, ka nav jēgas vilcināt laiku – esam atraduši viens otru, tādēļ jāprecas,” stāsta Jekaterina. Taču dzīvē ne vienmēr viss notiek, kā plānots. Kad kāzas jau bija izplānotas gandrīz līdz sikumam, Jekaterina saprata, ka pieteicies bērniņš, un kāzas atlīka. “Piedzima mei-

tiņa, un mēs nolēmām, ka apprečēsimies, kad Diāna mazliet paaugsies,” skaidro jaunais pāris. Domāts, darīts! Tā arī notika – Jekaterina un Arvīds kāzas svīnēja, kad meitiņai jau bija deviņi mēneši. Jaunlaulātie stāsta, ka kāzu dienā pēc svīnīgas ceremonijas ar 50 viesiem visi devās uz svīnību vietu Lazdukalnā, kur visi lustējās līdz pat rīta ausmiņai. “Mūsu baltā diena bija tāda, kādu to vēlējāmies, un par to milzīgs paldies vedējiem. Izbraucām visus septiņus dzīves tiltus, un uz katras no tiem tikām galā ar kādu pārbaudījumu, bija arī skaista mičošanas ceremonija. Viss notika pēc labākajām kāzu tradīcijām,” stāsta jaunlaulātie. Viņi priecājas, ka abu īpašajā dienā raizes nesagādāja mazā meitiņa Diāna, kura lāva vecākiem bez bažām izbaudīt skaisto notikumu. “Par bērnu neuztraucāmies, jo zinājām, ka meitiņa ir drošās rokās. Turklatās auklā viņai šajā dienā netrūka. Diāna bija zelta bērns – ne čikstēja, ne mammu prasīja,” teic Jekaterina.

Pēc kāzām jaunais pāris dzīvo Bērzkalnes pagastā – Arvīds strādā, bet Jekaterina rūpējas par ģimenes pavardu un audzina mazo meitiņu. “Tagad viss ir citādi. Beidzot esmu likumīga sieva un man ir vīrs, ar kuru esmu bezgala laimīga. Apprečēties ir tā vērts. Patiesībā jau sen mūsu attiecībām vajadzēja pielikt šādu punktu, un mēs to izdarījām,” priecājas Jekaterina.

Jaundzimušie

Dēlam dos skaistu un skanīgu latviešu vārdu. 8.oktobrī pulksten 1.18 piedzima puika. Svars - 3,350kg, garums 53cm. Puisēna mamma Andra Līduma no Gulbenes stāsta, ka šis ir viņas otrs bērniņš - meita Patrīcija 30.oktobrī svīnēs septiņu gadu jubileju. “Redz, kā sanācis, ka abi bērni dzimšanas dienas svīnēs oktobrī - tikai viens sākumā, otrs beigās,” saka Andra. Jaunā māmiņa priecājas, ka otrs bērniņš ir puika, jo tagad ġimenē ir līdzsvars - meita un dēls. “Tikai

vārdu gan vēl neesam izdomājuši. Saraksts ir, bet izvēlēties nevaram - līdz brīdim, kad iesim reģistrēt puiku, šis jautājums būs jāizlejm ģimenes sapulcē, piedaloties vīram Druvim un meitai Patrīcijai. Pagaidām zinu tikai vienu - tas noteikti būs kāds skaists un skanīgs latviešu vārds,” stāsta Andra. Jautāta par savu saistību ar Balviem, nu jau divu bērnu mamma stāsta, ka šeit dzīvo vīra draugi. “Pašai draudzene dzemdēja Balvos, tādēļ arī es nolēmu atbraukt un apskatīt nodālu. Man te patika, tādēļ citu variantu pat neizskatījām,” teic Andra.

Vēl dzimuši:

1.oktobrī pulksten 11.30 piedzima puika. Svars - 4,250kg, garums 59cm. Puisēna mamma Dace Ločmele dzīvo Baltinavā.

3.oktobrī pulksten 9.20 piedzima meitenīte. Svars - 3,280kg, garums 53cm. Meitenītes mamma Mārīte Slišāne dzīvo Rīgā.

4.oktobrī pulksten 10.00 piedzima meitenīte. Svars - 2,890kg, garums 52cm. Meitenītes mamma Kristīne Černomirdina dzīvo Alūksnē.

4.oktobrī pulksten 22.55 piedzima puika. Svars - 3,340kg, garums 55cm. Puisēna mamma Ivetā Sturstepe dzīvo Alūksnē.

10.oktobrī pulksten 9.20 piedzima meitenīte. Svars - 3,000 kg, garums 51cm. Meitenītes mamma Ilona Ozola dzīvo Madonā.

10.oktobrī pulksten 15.45 piedzima puika. Svars - 2,980kg, garums 50cm. Puisēna mamma Laila Stāmere dzīvo Gulbenē.

10.oktobrī pulksten 20.50 piedzima meitenīte. Svars - 2,540kg, garums 48cm. Meitenītes mamma Liene Šablovska dzīvo Alūksnē.

Lappusi sagatavoja S.Karavočika

Notikumi

Sarīko stilīgu nedēļu

Lai tuvāk iepazītos ar dažādiem stiliem un atrastu savējo, no 23. līdz 27. septembrim Žiguru pamatskolā norisinājās "Stila nedēļa", kuras laikā ikviens skolēns varēja iejusties piedāvātajos stilos un tēlos.

Ideja organizēt Stila nedēļu radās skolēnu pašpārvaldei. "Gribējās ieviest dažādību pelēcīgajā ikdienā, lai skolēni varētu izbaudīt dažādus ģerbšanās stilus," par idejas tapšanu stāsta skolēnu pašpārvaldes dalībniece, 7.klases skolniece Elza Elksnīte. Viņa neslēpj, ka audzēkņu atsaucība ļoti pārsteidza: "Negaidīju, ka visi šo ideju uzņems ar tik lielu atsaucību. To atbalstīja pat zēni, kuri parasti nav pārāk aktīvi. Skolēni tiešām ļoti rūpīgi centās ievērot norādīto *dreskodu*."

Goti pārtop par hipijiem

Pirms dienās iegūtās gotu stilā, skolā ierodoties melnās drēbēs, otrdiens pārtapa par hipijiem, trešdiens - par *zubrišiem*, ceturtiens ģerbās reperu stilā, bet piektiens - rozā apģērbā. Tomēr vislabāk skolēniem patika iespēja starpīzīmos klausīties skaļu mūzikai, kas gan ne iepriecināja skolotājus. Bērni priecājās arī par lielisko iespēju fotostūri iemūžināt savu izskatu fotoattēlos.

Pieturēties pie dienas noteiktā stila mēģināja arī skolotāji. "Gotu dienā ģerbāmies melnā. Tā pagrūtāk skolotājiem bija iejusties reperu stilā, taču daudzi labprāt ievēroja Rozā dienas *dreskodu*," stāsta 7.klases audzinātāja, skolotāja Ija Krilova. Viņa atklāj, ka ideja katru dienu pieturēties pie citā apģērba stila patika ne vien skolēniem, bet arī skolotājiem, tādēļ viņi labprāt atbalstīja šo skolēnu padomes iniciatīvu.

Apbalvo stilīgākos

Nedēļa noslēdzās ar prezentācijas noskatīšanos, kā arī radošāko audzēkņu apbalvošanu. "Atsaucība no skolēnu pusē bija patiešām liela, tāpēc bija grūti izvēlēties labākos,"

teic viena no ideja autorēm Elza. Tomēr izvēlēties vajadzēja. Par Gotu dienas uzvarētāju kļuva Ieva Jurjāne no 8.klases, par interesantākā tēlu autoru Hipiju dienā atzina pirmklasnieku Endiju Niperu, par labāko *zubriti* kļuva Ērika Zaharova no 7.klases, piektklasniece Valērija Bukovska saņēma reperu stila augstāko balvu, bet Rozā dienā visvairāk izcēlās Beāte Kaņepē no 2.klases. Savukārt balvu par radošu piedalīšanos visas nedēļas garumā saņēma Lada Šķēlonoka.

Stila nedēļa Žiguru skolas audzēkņiem iepatikās tik ļoti, ka viņi nolēma tādu rīkot arī nākamgad.

Foto - no personīgā arhīva

Gotu stilā. Pirmā Stila nedēļas diena bija veltīta populārajai jauniešu subkultūrai - gokiem. Šajā dienā visi tērpās melnās drēbēs.

Bērniem jāēd putras

10.oktobri daudzviet pasaulei svin Putras dienu, kuras mērķis ir stiprināt putru ēšanas tradīcijas, kā arī parādīt to daudzveidību. Latvijas skolās šajā dienā notika vērienīga akcija - Putras dienas čempionāts "Klūsti stiprs un drosmīgs kā Herkulejs", kurā bērni uzzināja, kāpēc jāēd graudaugi. Akcijā piedalījās arī Balvu pirmsskolas izglītības iestādes "Sienāzītis" un Kubulu PII "Ieviņa" bērni.

Vērienīgā Putras programma skolās veltīta bērnu izglītošanai par putru veselīgumu, tādējādi aicinot neveselīgo našķu vietā izvēlēties sātīgu un veselīgu maltīti.

Pēta, vāra, nogaršo

Visu aizvadīto nedēļu PII "Sienāzītis" 5-

gadīgie un 6-gadīgie bērnudārza audzēkņi piedalījās Putras nedēļas pasākumos. Pirms dienā bērnudārza ciemojās Kristofera Pušpura vecmāmiņa, agronome Ilga Pušpure, kura rādīja un stāstīja par graudaugu veidiem un to pielietošanas iespējām. "Sienāzīša" audzēkņi ne vien ar interesi noklausījās agronomes stāstīto, bet arī iztaustīja un pat samala kafijas dzirnaviņās rudzu, miežu, auzu un kviešu graudus. Putras nedēļā bērnudārza audzēkņi iemācījās daudz jauna par graudaugiem, to veidiem un vērtīgajām īpašībām. Bērni zīmēja putras blīdas ar karotēm, veidoja tās no plastilīna, gāja tematiskās rotālās, minēja krustvārdu mīklu, mācījās sakāmvārdus, mīklas un pasakas par putrām, kā arī izdomāja jaunas putru pagatavošanas receptes.

Tikpat aizraujošs šis laiks bija arī PII "Ie-

viņa", kur vairāku nedēļu garumā 6-gadigo grupīnas "Rūķīši" bērni kopā ar skolotājām Ingrīdu Pitkeviču un Ivetu Ivanovsku visdažādākajos veidos apguva vērtīgas zināšanas par graudaugiem un putrām, kā arī pētīja, vārīja un degustēja šo gardo un vērtīgo ēdienu.

Putras ēd labprāt

Ceturtdien "Ieviņas" un "Sienāzīša" bērni prezentēja jauniegūtās zināšanas, parādot, ka latvieši putru cildinājuši ne vien dziesmās un sakāmvārdos, bet arī pasakās un kinofilmās. Pēc rotālām un dziesmām neizpalika arī putras vārīšana un baudīšana. "Sienāzīša" bērni, pateicoties čaklajām bērnudārza pavārītēm Sandrai Daščenko un Alvinai Jemeļjanovai,

bērnudārza rotaļu laukumā pie ugunkura ar gardu muti notiesāja grūbu putru ar gaļas gabaliņiem.

Gan "Sienāzīša", gan "Ieviņas" skolotājas atzina, ka bērni labprāt ēd biezputras, ko bieži pasniedz bērnudārzu ēdienei. Sevišķi populāras ir manas, rīsu un piecgraudu pārslu putras. Savukārt "Ieviņas" bērni iecienījuši "Saules putru" (kukurūzas biezputru).

Sesgadīgā "Sienāzīša" audzēkne Evelīna Kaļva neslēpa, ka vislabāk viņai garšo manas biezputras, ko nereti mājās gatavo arī māmiņa. Viņa lepojās ar savām zināšanām par veselīgiem un neveselīgiem ēdienviņiem. "Veselīgi ir griķi, rīsi, kāposti, bet konfektes, čipsi un "Coca-Cola" ir neveselīgi produkti," pārliecību pauða meitene.

Foto : I.Tušinska

Kur ir mana lielā karote? "Sienāzīša" audzēknis Dāvis Štekels (ar lielo karoti), tāpat kā pārējie bērni, atzina, ka putra ir ne vien veselīgs, bet arī ļoti gards ēdiens.

Esam putras ēdāji! PII "Ieviņa" grupas "Rūķīši" bērni saņēma profesora Grauda diplomu par piedalīšanos Putras čempionātā, kas apliecināja, ka viņi kļuvuši par Putras vēstniekiem.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Foto - no personīgā arhīva

Re, kā!

Sūdzas par pensiju izmaksu pansionātā

Laikraksta "Vaduguns" redakciju apmeklēja BORISS ŠOLINS. Virietis uzskata, ka pansionāta direktore Jana Komane jau dažus gadus pārkāpj valsts likumu un tā iemītniekiem noteiktā laikā neizmaksā 10 procentus no viņu jau tā niecigās pensijas.

Aicina pārtraukt nelikumības

B.Šolins stāsta: "Jau iepriekš Komanes kundzei aizrādīju par šo nelikumību. Viņa atrunājas, ka tādi, lūk, ir pansionāta iekšējās kārtības noteikumi un tas viss notiek, rūpējoties par pansionāta iemītnieku drošību. Tomēr, lai arī kādi būtu pansionāta noteikumi, tiem jābūt saskaņā ar valsts likumu. Varu minēt arī konkrētu piemēru. Oktobrī pansionātā dzīvojošajiem nauda jāsamaksā ne vēlāk kā 19.datumā. Gluži tāpat, kā savulaik pensijas pansionātā izmaksāja Latvijas Pasta darbinieces. Bet naudu, kā parasti, droši vien maksās pirmsdien, nevis piektdien! Vēlos darīt zināmu-, gadījumā, ja pensijas neizmaksās laikus, būšu spiests vērsties tiesībsargājošajās institūcijās. Jūsu rīcības dēļ pansionāta iemītnieki nevar plānot savas personīgās darīšanas brīvdienās, jo naudu neizmaksā laikus. Lūdzu, pārtrauciet šīs nelikumības!"

Tāda ir pansionāta kārtība

Balvu pansionāta direktore JANA KOMANE skaidro, ka pansionātā dzīvo atsevišķi cilvēki, kuriem ir ļoti lielas problēmas ar alkoholu. Šī iemesla dēļ pagājušajā gadā pilnveidoti pansionāta iekšējās kārtības noteikumi, kuros citā starpā paredzēts - ja pensijas diena ir ceturtdien vai piektdien, to izmaksā pirmsdien. Tas tādēļ, jo sestdienās un svētdienās pansionātā atrodas mazs iestādes personāla cilvēku skaits un nav iespējams izsekot, vai pansionātā dzīvojošie šajās dienās ievēro kārtību.

Iekšējās kārtības noteikumi attiecas uz ikvienu pansionāta iemītnieku? Domājams, ne visiem alkohola lietošana sagādā problēmas.

-Nē, alkohola lietošana nav visu pansionātā dzīvojošo cilvēku problēma. Turklat par šo jautājumu notika kopsapulce. Pansionāta iemītnieki ar iekšējās kārtības noteikumiem iepazīnās un tos parakstīja. Nekādu īpašu problēmu nav. Mēs nodrošinām visas pamatvajadzības – ēdienu, apģērbu un siltumu. Sestdienās un svētdienās veikals ir ciet, bet cilvēki

Foto : A. Ločmelis

Problēmu nav. Pansionāta "Balvi" direktore Jana Komane skaidro, ka par pensijas izmaksas jautājumu notika kopsapulce. Cilvēki ar iekšējās kārtības noteikumiem ir iepazīnušies un tos parakstījuši.

nav izrādījuši neapmierinātību vai saskarušies ar lielām problēmām. Visi ir saprotosi.

Ko darīt cilvēkam, kurš, piemēram, brīvdienās vēlas apciemot radus, bet nauda jāgaida līdz pirmsdienai?

-Šādos gadījumos mēs sazināmies ar radiem. Šīs lietas ir sakārtotas.

Kā vērtējat pārmetumus, ka jāievēro valsts likums, jo tam juridiski ir augstāks spēks, nekā iekšējās kārtības noteikumiem?

-Šajā gadījumā likums nav aktuāls. Ar izstrādātajiem noteikumiem iepazīnās arī Balvu novada pašvaldības Sociālo un veselības aprūpes jautājumu komiteja. Nekādus pārkāpumus komitejas locekļi nesaredzēja. Diemžēl pieņemtie lēmumi kādam no pansionāta klientiem varbūt nav patīkami, bet tāda ir pansionāta kārtība. Ja cilvēkam šāda kārtība nepatīk, viņam vienmēr ir izvēle un iespējas, piemēram, pārcelties dzīvot uz citu pansionātu. ļoti labi saprotu arī Šolina kungu, kurš uz mums ir ļoti apvainojies. Tās ir viņa problēmas.

"Pieņemtie lēmumi kādam no pansionāta klientiem varbūt nav patīkami, bet tāda ir kārtība."

Problēma

Kuram nagi niezēja?

Šogad vasarā atklāja rekonstruēto ceļa posmu Balvos, Raiņa ielā. Uzstādīja arī stiklotas autobusa pieturvietas. Pagājušās nedēļas nogalē kāds vienu no aizsargstikliem jau pamanijās izsist.

Pašvaldības aģentūras "San - Tex" direktors ULDIS SPRUDZĀNS pastāstīja, ka stikla lauskas, kuras mētājās saņoja pieturvietas apkārtnē, darbinieki satīrija pagājušajā piektdienā. Izsistā aizsargstikla vietā līdz pirmsdienas pēcpusdienai ielikts jauns vēl nebija. Viņš arī piebilda, ka mūspusē šīs nav pirmais gadījums, kad izdemolē autobusu pieturvietas.

Savukārt Valsts policijas (VP) Balvu iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas priekšniece GINTA ZĀBELE informēja, ka vainīgā persona ir zināma. Policija noskaidro lietas apstākļus un lemj, vai par notikušo uzsākt kriminālprocesu.

Foto : Z. Logina

Pieturviesta Raiņa ielā. Vainīgais, kurš pastrādāja attēlā redzamo, jau zināms. Tagad policijai jānoskaidro - stikls izsistis tīšuprāt vai arī neveiksmīgas sakritības dēļ.

Informē policija

Nozog laivu

11.oktobrī reģistrēja notikumu, ka Tilžā no neaizslēgtas sūkņu telpas nozagta gumijas laiva. Policija noskaidro lietas apstākļus.

Zog veikalā

11.oktobrī Balvos no veikala nozagā degvīna pudeli. Uzsākts kriminālprocess. Policija noskaidro vainīgo personu.

Atņem pudeli

Naktī no 11. uz 12.oktobri Balvos, Brīvības ielā, kādam iedzīvotājam uz ielas nozagā alkohola pudeli. Uzsākts kriminālprocess. Notiek izmeklēšana.

Isumā

Sākusies dzinējmedību sezona

Ar 1.oktobri Latvijā ir sākusies dzinējmedību sezona, kuras laikā medniekiem diennakts gaišajā laikā atļautas medības ar dzinējiem vai traucēšanu. Pirmajā nedēļas nogalē kopš dzinējmedību sezonas sākuma Valsts policijas darbinieki sadarbībā ar Valsts Meža dienestu pārbaudīja vairākas medību vietas, konstatējot atsevišķus medību noteikumu pārkāpumus, kas galvenokārt saistīti ar drošības prasību neievērošanu medību laikā.

Nedēļas nogalē kopumā pārbaudīts ap 70 medniekiem, kuri devušies medībās, izmantojot dzinējmedību metodi – dzīvnieku dzīšanu pretim medniekiem ar trošņa palīdzību. Veicot pārbaudes, policija konstatējusi atsevišķus pārkāpumus un sastādījusi dažus administratīvo pārkāpumu protokolus par šaujamieroču drošības prasību neievērošanu, kā arī preventīvi novērsusi mazāk būtiskus pārkāpumus. Kopumā pirmās nedēļas nogales rezultātus policija vērtē atzinīgi, jo no mednieku puses ar dažiem izņēmumiem bija ievērotas nepieciešamās drošības prasības medību vietas, kā arī visiem pārbaudītajiem medniekiem līdzi bija nepieciešamā dokumentācija – medību apliecība, šaujamieroča glabāšanas atļauja un mednieka sezona karte. Aicinām arī turpmāk medību mijotājus būt tikpat apzinīgiem un rūpīgi attiekties pret savu un citu drošību medību norises vietās, kā arī pret medību dokumentācijas prasībām. Tā kā uz mežiem vēl arvien dodas arī sēnotāji un ogotāji, policija aicina medniekus būt ļoti uzmanīgiem un medību ieroci pavērst uz medījamo dzīvnieku tikai tad, kad tas nepārprotami ir skaidri saredzams. Savukārt iedzīvotājus, kuri devušies sēņu vai ogu guvumos, aicinām būt iecietīgiem un saprotosiem pret medniekiem, kā arī ievērot īpaši piesardzību – izdzirdot šāvienus vai medību trošņus, rūpīgi ieklausīties, no kurās puses tie nāk, un doties pretējā virzienā. Medību vadītājus pirms medībām aicinām rūpīgi pārbaudīt visu mednieku dokumentus un īpaši uzsvērt drošību prasību neievērošanu, kā arī izvēlēties dzīšanai tādus mastus, kuros vismazāk iespējama ar medībām nesaistītu personu atrašanās, un medījamo dzīvnieku saskatit netraucē vēl nenokritušās koku lapas. Medniekiem, dodoties uz medību vietu, obligāti jābūt līdzi medību dokumentācijai – medību apliecībai, šaujamieroča glabāšanas atļaujai un mednieka sezona kartei. Kategoriski aizliegts medībās atrasties alkoholisko dzērienu un citu apreibinošo vielu ietekmē, kā arī aizliegts pārvadāt šaujamieročus reibumā.

Valsts policijas darbinieki sadarbībā ar Valsts meža dienesta darbiniekiem turpinās organizēt kontroles pasākumus, lai kopīgi ar mednieku formējumiem panāktu svarīgāko uzstādījumu – mednieki būtu atbildīgi, bet medības būtu drošas un skaistas!

I.Tušinska

Informē ugunsdzēsēji

Apzināti pielaiž uguni

8.oktobrī Balvu novada Kubulu pagastā dega saimniecības ēka. Iespējamais ugunsgrēka iemesls – tīša dedzināšana.

Dedzina kūdru

11.oktobrī Balvu novada Viķsnas pagastā tīrumā dega kūdra. Ugunsgrēka iemesls – neuzmanīga rīcība ar uguni.

Lappusi sagatavoja A. Ločmelis

Der zināt

Pensiju likuma grozījumi - 1.oktobrī jauna invaliditātes pensiju pārrēkināšanas kārtība

Grozījumi likumā "Par valsts pensijām" nosaka invaliditātes pensiju pārrēkināšanas saistību ar veikajām sociālās apdrošināšanas iemaksām.

Likumā "Par valsts pensijām" ar grozījumiem noteikts, ka 1.oktobrī mainās invaliditātes pensiju pārrēkināšanas kārtība. Jaunie noteikumi attiecas uz vairākām atšķirīgām situācijām. Invaliditātes pensiju pārrēkināšanas nosacījumus skaidro Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) Pensiju metodiskās vadības daļas vadītāja Baiba Felsberga.

Likuma "Par valsts pensijām" grozījumos, ko Saeima pieņema 9.jūlijā, ir vairākas jaunas normas, kurām atšķirīgs spēkā stāšanās laiks.

1.oktobrī stājas spēkā grozījumi, kas izriet no Satversmes tiesas 2013.gada 31.janvāra sprieduma, ar kuru par spēkā neesošu atzina likuma normu un tajā ietverto formulu līdz 1997.gada 1.janvārim piešķirtās invaliditātes pensijas pārrēkināšanai invaliditātes grupas maiņas gadījumā, ja invaliditātes pensijas saņēmējs līdz invaliditātes grupas maiņai (uz I vai II grupu) ir bijis darba ņēmējs un veicis sociālās iemaksas vismaz trīs gadus. Satversmes tiesas spriedumā noteiktas attiecas uz šo vienu invaliditātes pensijas saņēmēju grupu.

Taču, lai likumā ietvertais regulējums būtu vienlīdzīgs pret visām invaliditātes pensiju saņēmēju grupām, ar grozījumiem ir korigēta arī vispārējā invaliditātes pensiju pārrēkināšanas kārtība. Tātad šie grozījumi, kas stāsies spēkā 1.oktobrī, skars ne tikai Satversmes tiesas spriedumā minēto invaliditātes pensijas saņēmēju grupu, bet arī vairākas citas.

Pārrēkinā jāņem vērā sociālās iemaksas

Izmaiņas likumā nosaka invaliditātes pensiju pārrēkināšanas saistību ar veikajām sociālās apdrošināšanas iemaksām.

Likums arī līdz šim paredzēja iespēju pārrēkināt piešķirto I un II grupas invaliditātes pensiju par papildināto apdrošināšanas stāžu pēc 1996.gada. Taču atkarībā no pensijas piešķiršanas gada atšķirās pārrēkina formula.

Līdz 1997.gada 1.janvārim piešķirtām pensijām aprēķinā vispār netika ņemta vērā paša cilvēka apdrošināšanas iemaksu alga, bet gan pēdējā vidējā apdrošināšanas iemaksu alga valstī, kas piemērota aprēķinā pirms pārrēkina.

Savukārt pēc 1997.gada 1.janvāra piešķirtajām pensijām aprēķinā tika ņemta vērā jau katru cilvēku personiskā videjā apdrošināšanas iemaksu alga, bet tikai par periodu, pirms cilvēks iegūst invaliditāti.

Arī mainoties invaliditātes grupai, aprēķinos izmantoja to pašu principu.

Tādējādi invaliditātes pensijas pārrēkina reizēs cilvēka apdrošināšanas iemaksu algu, kas tam bija pēc pensijas piešķiršanas vai iepriekšējās pārrēkināšanas, neņēma vērā. Šāda nosacījuma iekļaušana likumā acīmredzot bija pamatota ar priekšstatu, ja cilvēks iegūst invaliditāti, viņš daļēji ir zaudējis agrākās darbaspējas, līdz ar to arī ienākumi

nebūs līdzīnējā apmērā. Tādēļ aprēķinos tika saglabāta sākotnējā alga. Situācija mainījusies, cilvēki ar invaliditāti ir vairāk integrēti sabiedrībā, paplašinājusās arī iespējas strādāt un nopelnīt, tātad arī veikt sociālās iemaksas pēc invaliditātes pensijas piešķiršanas.

Līdz ar to ar grozījumiem likumā ir noteikts, kādos gadījumos invaliditātes pensijas saņēmēja sociālās iemaksas nēm vērā, pārrēkinot invaliditātes pensiju.

Tomēr arī turpmāk nosacījumi atšķirsies atkarībā no tā, kad piešķirta invaliditātes pensija – pēc 1997.gada 1.janvāra vai pirms šī datuma.

"Arī turpmāk nosacījumi atšķirsies atkarībā no tā, kad piešķirta invaliditātes pensija – pēc 1997.gada 1.janvāra vai pirms šī datuma."

Ja invaliditātes pensija piešķirta pēc 1997.gada

Likums tagad nosaka: ja cilvēks pēc invaliditātes pensijas piešķiršanas vai iepriekšējās pensijas pārrēkināšanas (kad jau ņemti vērā jaunie apdrošināšanas stāži) ir bijis apdrošināts invaliditātei, viņam ir tiesības uz I un II invaliditātes grupas pensijas pārrēķinu par šajā laikā veikajām sociālajām iemaksām.

Invaliditātes pensijas saņēmējam ir jāiesniedz iesniegums VSAA nodalā un jāpieprasīta pārrēkins par laiku, kad ir veiktas sociālās iemaksas. VSAA nodalā izrēkinās mēnesa vidējo iemaksu algu par papildinātajiem mēnešiem un to, kāda naudas summa ir pieskaitāma iepriekš aprēķinātajai pensijai. Šo pārrēķinu var veikt ne biežāk kā vienu reizi gadā, tāpat kā vecuma pensijai.

Arī līdz šim strādājošie cilvēki ar I un II grupas invaliditāti ir izmantojuši likumā paredzēto iespēju – pārrēkināt pensiju par jaunajiem darba stāžu gadiem. Tātad jaunajā pārrēkinā papildus ņems vērā sociālās iemaksas par periodiem, kas nav ņemti vērā pensijas aprēķināšanai, un pensijas daļu par šiem periodiem pieskaitīs iepriekš piešķirtajai vai pārrēkinātai pensijai.

Savukārt I un II grupas invaliditātes pensijas saņēmēji, kuri pēc šīs pensijas piešķiršanas nav strādājuši, saņem pensiju, kas piešķerta no algas pirms invaliditātes.

Mainoties invaliditātes grupai, I un II grupas invaliditātes pensiju pārrēķina no invaliditātes grupas maiņas dienas, ņemot vērā algu, kāda bija pirms invaliditātes noteikšanas. Līdz šim, pārrēkinot pensiju, šo algu indeksēja (aktualizēja) ar indeksiem, kas bija piemēroti pensijai un jau no indeksētās algas aprēķināja pensiju. Grozījumi paredz, ka turpmāk indeksēs nevis algu (kā līdz šim), bet pāšu pensiju.

Bez pašas personas pieprasījuma pārrēķinus invaliditātes grupas maiņas gadījumā VSAA nodalā veic, ja no Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas (VDEĀVK) tiek saņemta informācija par invaliditātes grupas maiņu.

Ja invaliditātes pensija piešķirta pirms 1997.gada

Lai izpildītu Satversmes tiesas spriedumu, korekcijas likumā izdarītas arī attiecībā uz tām pensijām, kas piešķirtas līdz

1997.gadam.

Likuma pārejas noteikumu 16.¹punkta 2.apakšpunkts nosaka: mainoties invaliditātes grupai uz pirmo vai otro grupu, personai, kura pēdējo piecu gadu laikā ir bijusi apdrošināta invaliditātei vismaz 36 mēnešus, invaliditātes pensiju piešķir no jauna.

Arī šajā gadījumā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra pensiju pārrēkinās automātiski, tas ir, pašam cilvēkam pārrēkins nav jāprasīta. VSAA no VDEĀVK saņem informāciju, ka cilvēkam ir mainījusies invaliditātes grupa uz I vai II grupu. VSAA nodaļa pārliecinās, vai persona pēdējo piecu gadu laikā ir bijusi apdrošināta invaliditātei vismaz 36 mēnešus. Ja tā ir, tad invaliditātes pensiju piešķir no jauna.

Ja šī nosacījuma nebūs (persona nav bijusi apdrošināta invaliditātei vismaz 36 mēnešus), tad invaliditātes pensiju invaliditātes grupas maiņas gadījumā pārrēkinās tāpat kā līdz šim.

Arī tad, ja cilvēks nestrādā, bet viņam mainās invaliditātes grupa, pensiju aprēķinās pēc līdz šim spēkā esošās kārtības.

Atbilstoši jaunai kārtībai invaliditātes pensijas pārrēkinās, ja mainīties invaliditātes grupa pēc 1.oktobra. Ja grupas maiņas datums būs līdz tam, piemēram, septembrī, tad būs spēkā vecais regulējums.

Ja invaliditātes pensija piešķirta līdz 1997.gadam un pēc tam bijusi apdrošināšana invaliditātei

Likumā iekļautā vēl viena jaunā norma paredz arī iespēju pieprasīt piešķirt I vai II grupas invaliditātes pensiju no jauna, ja invaliditātes pensija piešķirta līdz 1997.gadam. Tas iespējams, ja cilvēks pēc 1996.gada 1.janvāra ir bijis apdrošināts invaliditātei vismaz 36 mēnešus. Šajā gadījumā cilvēkam pašam jāsniedz pieprasījums piešķirt pensiju no jauna.

Tiesa, ne vienmēr cilvēkam varētu būt izdevīgi atteikties no vecās pensijas un pieprasīt to aprēķināt no jauna. Jo no jauna invaliditātes pensiju rēķinās no apdrošināšanas iemaksu algas par 36 mēnešiem pēdējo piecu gadu laikā pirms pārrēķina pieprasīšanas. Ir iespējams, ka invalīdam šo piecu gadu laikā apdrošināšanas iemaksu algas nemaz nav un no jauna piešķirtā pensija iznāk tikai minimālajā apmērā.

Turklāt, piešķirot pensiju no jauna, tiks pārskatīts personas apdrošināšanas stāzs. Jaunajā aprēķinā tas var arī samazināties, jo kādi periodi var tikt izslēgti. Tas ir saistīts ar dažādu starptautisko līgumu piemērošanu, piemēram, piešķirot pensiju, vairs neiekļauj darba stāža gadus Baltkrievijā, jo par tiem pensiju piešķir tajā valstī.

Cilvēks pats nevar izprast visas niances un noteikti zināt, vai no jauna piešķirtā pensija būtu viņam izdevīga. Tāpēc jākonsultējas VSAA nodalā, lai speciālisti izrēķina prognozēto summu, kāda būs pensija, ja to pieprasīs piešķirt no jauna.

Grozījumos arī noteikts, ka, piešķirot invaliditātes pensiju no jauna, pie tās piešķir piemaksu par apdrošināšanas stāžu līdz 1995.gada 31.decembrim.

Mājaslapa: www.lm.gov.lv

Veiksmes prognoze

16.oktobris. Savus mērķus un plānus šodien būs grūti realizēt. Pačukstēšu, ka apsviedīgiem vīriešiem tas tomēr izdosies ar prasmīgiem glaimiem un komplimentiem, runājot ar sieviešu dzimuma pārstāvēm. Tomēr "apvārdot zobus" mīļajai sievāsmātei vai sievai šodien labāk pat nemēģiniet: izkritīsiet kā caur plānu ledu!

17.oktobris. Šodien maksimālu uzmanību pievērs savai veselībai. Īstais laiks gan ārstēt, gan operēt nieres un urīnpūslī (ja ir tāda vajadzība). Turpretī galva, smadzenes, acis, ausis, žoklis un zobi būs savā vietā. Tāpēc šos orgānus saudzējet; ja Jūsu ārsts nav pretī, atlieciet šo orgānu operācijas. Arī zobu labošanu un protezēšanu būtu labāk atlikt uz nākamo nedēļu.

18.oktobris. Daudzās karstās galvās radīsies avantūristiski projekti. Bēdigi, ka tieši precētie vīrieši izrādīsies visvieglprātīgākie. Savas trakās, Hitlera cienīgās idejas pārņemti, viņi var atdot visus gīmenes ietaupījumus. Nerēķinoties ar to, ka bērniem rīt nebūs maizes, bet sievai uz darbu būs jāiet caurās zekbiksēs, un komunālie pakalpojumi arī netiks apmaksāti.

19.oktobris. Izrādišanās sestdienā, kad gribēsies izcelties uz apkārtējo fona ar ko īpašu. Un vienalga, vai cilvēks būs deputāts, vai sētnieks – katram gribēsies savu slavas minūti. Tāpēc uztveriet gan ievērojamu, gan parastu cilvēku paziņojumus presē vai televīzijā skeptiski vai ar smaidu. Brīvām sievietēm derētu kritiski izturēties pret rokas un sirds piedāvājumiem no jaunizcepto mīļoto pusēs. Diemžēl 99% gadījumos tie būs žigolo.

Pareģe Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī www.vaduguns.lv, tālr. 29365609

Nakts	Diena
T 16.10	Apmācies +8 Mazmēģinās, neletrs lietus +8
C 17.10	Skaidrs +1 Skaidrs +6
Pk 18.10	Mazmēģinās +2 Apmācies, neletrs lietus +8
S 19.10	Nazmēģinās, lietus +3 Nazmēģinās, neletrs lietus +5

Pērk

Z.S "Strautiņi"
iepērk mājlopus,
ZIRGUS.
Samaksa tūlitēja. Augstas cenas.
Tālr. 64546765, 29411033.

SIA "AIBI" pērk
liellopus, jaunlopus, aitas,
kazas, zirgus, cūkas.
Labas cenas! Samaksa tūlitēja.
Svari. Tālr. 26142514, 20238990.

SIA "LATVIJAS GĀJA" iepērk
liellopus, jaunlopus, aitas,
zirgus. Samaksa tūlitēja.
Svari. Tālr. 28761515.

SIA "Lauku Miesnieks"
iepērk mājlopus.
Augstas cenas. Samaksa tūlitēja. Svari.
Tālr. 20207132.

SIA RENEM P
lepērk
jaunlopus, liellopus,
aitas, cūkas.
ELEKTRONISKIE SVARI.
Tālr. 65329997, 29485520,
29996309, 26373728, 26393921

Pērk: CIRSMAS -
skujkoku - Ls 20-25 (28,46- 35,57
EUR); lapkoku - Ls 10-15 (14,23-
21,34 EUR) uz celma. Ja
nepieciešams, gatavojam jaunu
meža projektu, stigojam, dastojam
cirsmas.
NEKUSTAMO ĪPAŠUMU.
Samaksa tūlitēja.
Tālr. 29289975.

Balvu novadā zāģējam, izvedam.
PĒRK cirsmas (retināšanas),
mežus. Tālr. 29100239.

Pērk visu veidu mežus, zemes.
Tālr. 29764751.

Pērk mežu ar zemi.
Tālr. 28387323.

Steidzami pērk apaļas un ovālas,
necaurspīdīga dzintara krelles.
Tālr. 20323336.

lepkā ābolus - 2,5 sant./kg
(0,04 EUR). Atbrauksim pakāj.
Tālr. 22447043.

Pērk, nomā lauksaimniecības zemi
Rugāju novadā. Tālr. 26287911.

Pēku par visaugstākajām cenām
cirsmas, mežus īpašumā. Maksāju
vairāk nekā zviedri, dāni kopā.
Tālr. 26287911.

Pērk piena kvotas.
Tālr. 29169809.

Uzņēmums iepērk:
kviešus - Ls 146+PVN, auzas -
Ls 120+PVN, miežus - Ls 120+PVN,
rudzus - Ls 115+PVN, rapsi -
Ls 255+PVN, tritikāli - Ls 120+PVN,
griķus - Ls 180+PVN. Pieņemšanas
vietas visā Latvijā. Apmaksa pēc
vienošanās.
E-pasts: tagro@inbox.lv.
Tālr. 26212121.

Dažādi

Ar novembri tiek izīrētas telpas un
divas garāzas Brīvības ielā 78.
Tālr. 26345951.

Aku urbšana.
Tālr. 29142220.

Dūmvadu, ieru tīrišana.
Tālr. 29175334.

Izsniedz aizdevumu pret
nekustamo īpašumu. Pārdod
zemi - apbūves gabalu Balvos,
Skolas ielā 70. Cena 6000 LVL
(8537,23 EUR). Ir iespēja
iegādāties uz nomaksu.
Tālr. 22028248.

Kvalitatīvākās pirtskrāsnis pēc
pasūtījuma. Tālr. 26493318.

Privātpakse. Bioenergoterapeijs,
licencē Nr.110, pieņem Balvos.
Tālr. 26371637.

Krūmgrieža pakalpojumi.
Tālr. 22037999.

Pašizgāzēja, ekskavatora-iekārēja
pakalpojumi (grants, smilts,
šķembas). Lauku ceļu remonts.
Tālr. 29208179.

Vēlas īrēt dzīvokli vai māju Balvos,
vai rajonā (ar ligumu).
Tālr. 26152847.

Dzīvokļu remonts. Santehniskie
darbi. Tālr. 28689600.

Alkohola atkarības pārtraukšana
(Dovženko metode) oktobri.
PĒDĒJO REIZI! Tālr. 29386443.

Sestdien, 19.oktobrī plkst. 10.00
MERKUZĪNES kapu sakopšanas
talka.

Dāvina jaukus, gudrus kaķenus.
Tālr. 26355179.

Dāvina kucēnus labiem
saimniekiem. Tālr. 29174708.

Dāvina kucēnus. Māte -
kaukāziesa-vilkusugas krustojums,
tēvs - rotveilera-vilkusugas
krustojums. Tālr. 27562275.

Pie veikalā "Labais" atrasta
atslēdziņa ar saitīti. Interesēties
redakcijā.

Piedāvā darbu

SIA "Alūksnes lauku serviss"
piedāvā darbu tehniski izglītotam
PĀRDEVĒJAM Balvu rezerves daļu
veikalā. Sīkāka informācija pa tālr.
29149247.

Vajadzīgi BŪVSTRĀDNIEKI.
Tālr. 29105572.

Vajadzīgs AUTOATSLĒDZNIEKS.
Tālr. 26337211.

Ikviens ir iespēja īsi un
konkrēti pateikt paldies
kādam labvēlim, sponsoram,
atbalstītājam, palīgam. Dārgi
tas nemaksās - tikai 2 latus
par 25 vārdiem.
Jo šī ir "Pateicības".
dubultzīvs.

OTTO

GADSKĀRTAS
BALLĪTE

Gregs (dziesmas)

Vēja Runa (dziesmas)

Andris Baltacis (joki)

Ieeja Ls 3.00

Baltinavas novada dome

Latvijas Radio

Pārdod

Pārdod nomaļu MALKU
(ar klienta transportu).
Tālr. 29394201.

Pārdod 2-istabu dzīvokli Balvos.
Tālr. 26356707.

Pārdod 3-istabu dzīvokli pašā Balvu
centrā, 1. stāvā (ideāls
komercdarbībai). Tālr. 26535677.

Pārdod grūsnu telīti.
Tālr. 26476773.

Pārdod 3 m lapu koku malku,
14 Ls/m³ (19,92 EUR).
Tālr. 29198424.

Pārdod lopbarības miltus.
Tālr. 26392336.

Pārdod sausu, skaldītu malku ar
piegādi. Tālr. 28782900.

Pārdod grūsnu teli Šķilbēnu
pagastā. Tālr. 26406013, 28391220.

Zāgmateriālu rudens izpārdošana.
Dēli, brusas, garums 2,5-6 m.
Tālr. 28668506.

Pārdod Audi A4, 1,8l, benzins,
1995.g., TA 06.2014.
Tālr. 29422610, 29493688.

Pārdod Ford Galaxy, 19TDI,
2001.g.; Audi A4, 1995.g., (cena pēc
vienošanās). Kombaina Nīva slipo
kameru, gliemeži, titavas; T-25
arklu. Tālr. 26643806, 26339241.

Steidzami pārdod vērpjamo ratiņu.
Lēti. Tālr. 28304868.

Sestdien, 19.oktobrī, tirgos karpas
Balvu tirgū.

Pārdod karpu mazuļus.
Tālr. 26388850.

Pārdod sivēnus Krīšānos.
Tālr. 28615932.

Pārdod sivēnus.
Tālr. 28399183.

Lēti pārdod trušus.
Tālr. 26694881.

Pārdod auzas. Piegāde.
Tālr. 26552517.

Pārdod traktoru JUMZ 6KL,
elektromotorus, troses un citu.
Tālr. 25496896.

Mani kakā
Dienasgrāmata

stand-up komēdija
pleaugušajiem ar
Jāni Jarānu

Balvu
kultūras centrā
17.oktobri 19.00

Parīzītiesies uzzīnīt,
ko patiesībā tavs
četrkājainais mītis
domā par tevi

• biles iznādes noīses vietā vis
www.bilesuparadize.lv

LAIKRAKSTS DIENA UN TV3,
PIEDALOTIES DRAUGIEM.LV,

MEKLĒ

LATVIJAS
LEPNUMU 2013!

SŪTIET VĒSTULES: LATVIJASLEPNUMS@DIENASMEDIJI.LV,
LATVIJAS LEVNAMS, MŪKUSALAS IELA 15, RIGA, LV-1004, VAI
AIZPIILDĪT PIETEIKUMA ANKETU PORTĀLOS
WWW.DRAUGIEM.LV/LATVIJASLEPNUMS, WWW.DIENA.LV, WWW.TV3.LV

SAVU PIETEIKUMU VARIET IESNIEGT ARĪ JEBKURĀ
GJENSIDIGE BALTIC FILIĀLĒ VISĀ LATVIJĀ

DARĪT LABUS DARBUS AICINA Imf

ATBALSTA GJENSIDIGE Paduguns

Šķilbēnu pagasta pensionāri sirsniģi pateicas
kultūras centra "Rekova" vadītāji Kristinai un
šoferim Jānim par skaisto ekskursiju uz
Aglonas novadu.

Balvu pamatskolas 6.b klases skolēnu,
vecāku un audzinātājas PALDIES LLKC Balvu
nodāļas konsultantei L.Ivanovai par organizēto
mācību ekskursiju, vērtigu ieskatu lauku
saimniecību ikdienā, uzņēmējdarbības
popularizēšanu.

Leona Kokoreviča vissiltākie
pateicības vārdi Viļakas ātrās palīdzības
brigādei, Balvu traumpunktam un
dakterim A.Baranovskim par operatīvu
un kvalitatīvu palīdzību.

Zojas Pančukas sirsniģis PALDIES
Kristinai Lapsai un šoferītim Jānim par
brīnišķigo Aglonas svētvieta
apmeklējumu. Lai Dievs Jums vienmēr
palidz!

Apsveikumi

Nekas nav beidzies,
Vēl nekas nav garām,
Jo draugu gaismā
Ir Tavs vārds arvien;
Ar viņiem, stipru
Sevi jūtot garā,
Tu cauri visiem
Sniegputēniem brien.

Sveicu **Jāni Nukšu** Vījakā 70 gadu jubilejā!
Stipru veselību un bezrūpīgu turpmāko dzīves
gadus vēl

Vigante Benedikta Balvos

Ar mījiem vārdiem pilna sirds,
Ar skaistām dziesmām pilns dzīves ceļš.
Ik zars no Tava vītā koka
Tik brīnišķīgas skaņas dod.

Mīji sveicam kaimiņu **Jāni Nukšu** lielajā dzīves
jubilejā! Vēlam veselību, dzīvesprieku un no Dieviņa
svētību turpmākajiem gadiem.

Ilona, Imants un Leonilla

Tāds savāds skaistums iemirdzas Tev acīs,
Jo gadi ne vien nēm, bet ari dod:
Ir iegūts tas, ar gudrību kas nācis,
Ar gadu skrējeniem ir jāsarov.

Sirsniģi sveicam **Zentu Andersoni** dzīves jubilejā!

Vēlam veselību katrai dienai, dzīvesprieku, jaukus
mirkļus un Dieva svētību nākamajiem gadiem.

Cejinieku ielas kaimiņi

Plaukst Tavu gadu krizantēma balta,
Ak, nebēdā, ka viršu laiks jau klāt.
Jo dāsnī sola Tava atvasara
Vēl daudzus krāšņus gadus dāvināt.

Mūsu sveiciens skaistajā jubilejā

Zentai Andersone!

Mīrija, Anna, Paulis

Katru ritu sagaidi ar prieku,
Katru vakaru - ar gandariju.
Būt drošai par rītdienu,
Būt veselai un laimigai katru dienu.

Mīji sveicam **Dzidru Dulmani** skaistajā dzīves
jubilejā! Lai Tev nekad netrūkst pavasara spīgtuma,
vasaras krāsainības, rudens dāsnuma, ziemas miera.

Kaimiņi

Es piedzimu pasaulē,
Lai kopā ar Tevi satiku rītu.
Es piedzimu pasaulē,
Lai Tevi sasildītu -
Ne tikai dienu, bet mūžu.

Sirsniģi sveicam **Gaidu** un **Juri Fengānus**
sudrabkāzu jubilejā!

Vedēji

Lai vienmēr visskaistākās rozes
Tev dzīves ceļmalā zied,
Lai mūžam Tev laime pa priekšu
Kā nemaldīgs ceļvedis iet.

Vissiltākie sveicieni **Annai Mačānei**
dzimšanas dienā!

Salaspilieši

Ir katram ziedam sava rasas pērle,
Kas visās varavīksnes krāsās mirdz.
Kā gribētos to satvert saules starā
Un dāvināt to Tev no visas sirds.

Mīji sveicam **Eliju Raibekazi**

skaistajos astoņpadsmi! Sūtām laba vēlējumus un

Dieva svētību turpmākajiem gadiem.

Samanta, Mikus, Ilona, Maruta

Abonējet 2014.gadam

Laikrakstu "Vaduguns" izdevīgāk abonēt

● **REDAKCIJĀ**, Teātra ielā 8, Balvos, līdz 21.decembrim. Darbdienās no plkst. 8.00 līdz 17.00

● **VILAKAS BIROJĀ** (otrdienās)

Atvadu vārdi

Tā kā dārzniekam pār ceļu likst
Auglu pilni visi rudens rīti,
Šodien aizejot tev pēdās krit
Gadi, soļu steigas pieraksti.

(D.Illa)

Kad rudeniegie lauki un meži krāsojas zeltā, pēkšņi aizsaules ceļā
ir devies ilggadējais Briežuciema pamatskolas skolotājs un direktors

LEONS TJARVE

(06.11.1930. - 13.10.2013.)

Leons Tjarve ir dzimis un mācījies Rēzeknes rajonā. Pēc Maltaš vidusskolas un Daugavpils Pedagoģiskā institūta Bioloģijas - ķīmijas fakultātes beigšanas 1952. gadā tiek uzsāktas darba gaitas vienīgajā darbavietā - Briežuciema pamatskolā. 45 sava mūža gadus viņš ir atdevis Briežuciemam. Sākumā, strādādam par bioloģijas, ķīmijas un ģeogrāfijas skolotāju un audzinātāju, ir organizējis skolas ābeiļdarza un izmēģinājumu lauciņa izveidošanu, kā arī skolas apkārtnes labiekārtošanu. No 1968. līdz 1997. gadam ir bijis skolas direktors. Ilgus gadus, būdams ciema deputāts, ir palīdzējis risināt visam ciemam svarīgus jautājumus.

Leons Tjarve ikviēnā sava darba jomā bijis uzņēmīgs, ar augstu pienākuma apziņu, atsaucīgs, labestīgs kā kolēģis.

Viņam piedereja dzīves lielākā vērtība - ģimene.

Kopā ar dzivesbiedri izaudzinājuši divas meitas, dzīves pūrā liekot centību, atbildības izjūtu katra darba veikšanā. Neatsverams palīgs, atbalsts un mīļš vectētiņš bijis saviem trijiem mazbērniem, vecvectētiņš mazmazdēliņam.

Dzīļā cieņā noliecam galvas, godinot skolotāja, direktora Leona Tjarves bagāto mūžu.

Mūsu visdziļākā līdzjūtība sāpu brīdi dzivesbiedrei Domicellai, meitām Ainai un Inesei ar ģimenēm.

BRIEŽUCIEMA PAMATSKOLAS KOLEKTĪVS UN BIJUŠIE KOLĒGI

Līdzjūtības

Pierimst soli, klusē doma,
Neskan miļā tēva balss,
Tikai klusa sāpe sirdi
Ilgi vēl pēc viņa sauks.

(J.Silazars)

Jūtam līdzi **Tev, Larisa, un Taviem**
milājiem, **TĒVU** mūžības ceļā
pavadot.

Modernieku ģimenes

... pa mirdzošu staru sargēngelis
aiznesa dvēseli debesu kalnā.

(M.Čakla)

Skumju brīdi esam kopā ar **Larisu**
un pārējiem tuviniekiem, **TĒTI** un
VECTĒVU mūžībā pavadot.

Tuvākie kaimiņi

Laika pulkstenis nozvanīja. Apstājās
viss.

Klusumam blakus milestība, darbs,
Sacītais vārds tuvs, bet bezgala
kluss -

Kā mūža nogurums.

Kad mūžības ceļā aiziet bijušais
Briežuciema pamatskolas direktors

LEONS TJARVE, visdzīlākā
līdzjūtība **sievai Domicellai un**
tuviniekiem.

Briežuciema pagasta pārvaldes
kolektīvs

Cik grūti noticēt, ka nekad vairs
dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt,
Un tavu smaidu - vienkāršu un siltu,

Mums vajadzēs tik sirdi saglabāt.

(I.Mežnora)

Izsakām patiesu līdzjūtību **sievai**
Domicellai, bērniem un
mazbērniem, skolotāju **LEONU**
TJARVI mūžībā pavadot.

Alberta un Jādīgas Slišānu ģimene

Neskumstiet, ja citu ritu

Nebūs manis pulciņā.

Manas domas, mani darbi

Paliks jūsu atmiņā.

Skumstam par mūsu kaimiņa

ANTONA DZANUŠKAS aiziešanu
mūžībā un izsakām patiesu līdzjūtību
tuviniekiem.

Skolotāju mājas iedzīvotāji

Daudz darbinī padarīti,

Daudz solisi iztečēti.

Lai nu miļi Zemesmāte

Pārkālāj savu segenītā.

Izsakām patiesu līdzjūtību **Sanitai**
Anckinai, pavadot **VECMĀMUĻU**
mūžības ceļā.

Rugāju novada vidusskolas
pirmsskolas grupu kolektīvs

Māt... pasaule ir tik milzīga,
Bet tu man esi viena.

(L.Livena)

Brīdi, kad baltas sveces raud pie
MĀTES kapa, izsakām patiesu
līdzjūtību **Arnoldam Začam**.

Klasesbiedri

Klusiem soļiem māmuliņa,
Mūžam durvis aizvērusi.
Ne vārdīja nebildusi,
Skumjas sirdi atlājusi.

(Latv.t.dz.)

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Arnoldam un **Lidijai**, no māmiņas
GENOVEFAS ZĀČAS uz mūžu
atvadoties.

Pansionāta "Balvi" kolektīvs

Lēni, lēni, klusi, klusi
Nu tu aizej dusēt, māt.
Rita saule, miļi vārdi
Nespēj tevi modināt.

(Latv.t.dz.)

Mūsu patiesa līdzjūtība **Arnoldam**
un **Lidijai**, miļo māmiņu
GENOVEFU ZĀČU pēdējā ceļā
pavadot.

Anita, Mārite, Līvia, Vita B.,
Inta, Anita J.

Vaduguns
Indekss
3004

IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV 43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501

A.S. SEB BANKA BALVU FILIĀLĒ
Nr. LV21 UNLA 0024 0004 6734 5,
koda UNLALV2X
Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļ redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitītu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autors.

REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI

D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959
FAKSS - 64522257

REDAKTORS E.GABRANOVS - T.64522534, 29360850
ŽURNĀLISTI: S.KARAVOJIČIKA - T.64522126
Z.LOGINA, LZINKOVSKA - T.64520962
M.SPRUDZĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260
A.LOČMELIS - T.64520961

KOREKTORE S.GUGĀNE - T.64522126
GRĀMATVEDE S.BĒRZINA - T. 64507019
ŠOFERIS A.KIRSANOVS - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājas lapa: www.vaduguns.lv

Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
G.LIELMANIS
Iespēsts SIA "Latgales
Druka", Rēzeknē,
Baznīcas 28
TIRĀZA - 4110